

רשות החברות הממשלתיות

**דו"ח על פעולות
רשות החברות הממשלתיות
בשנת 2006**

מוגש עפ"י

חוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975

וחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998

ירושלים, אלול התשס"ח – אפריל 2007

רשות החברות הממשלתיות
מנהל הרשות

י"א באייר התשס"ז
29 באפריל 2007
רח. 2007-4377

לכבוד
מר אהוד אולמרט
ראש הממשלה
ושר האוצר

נכבדי,

הנדון: דין וחשבון על פעולות רשות החברות הממשלתיות בשנת 2006

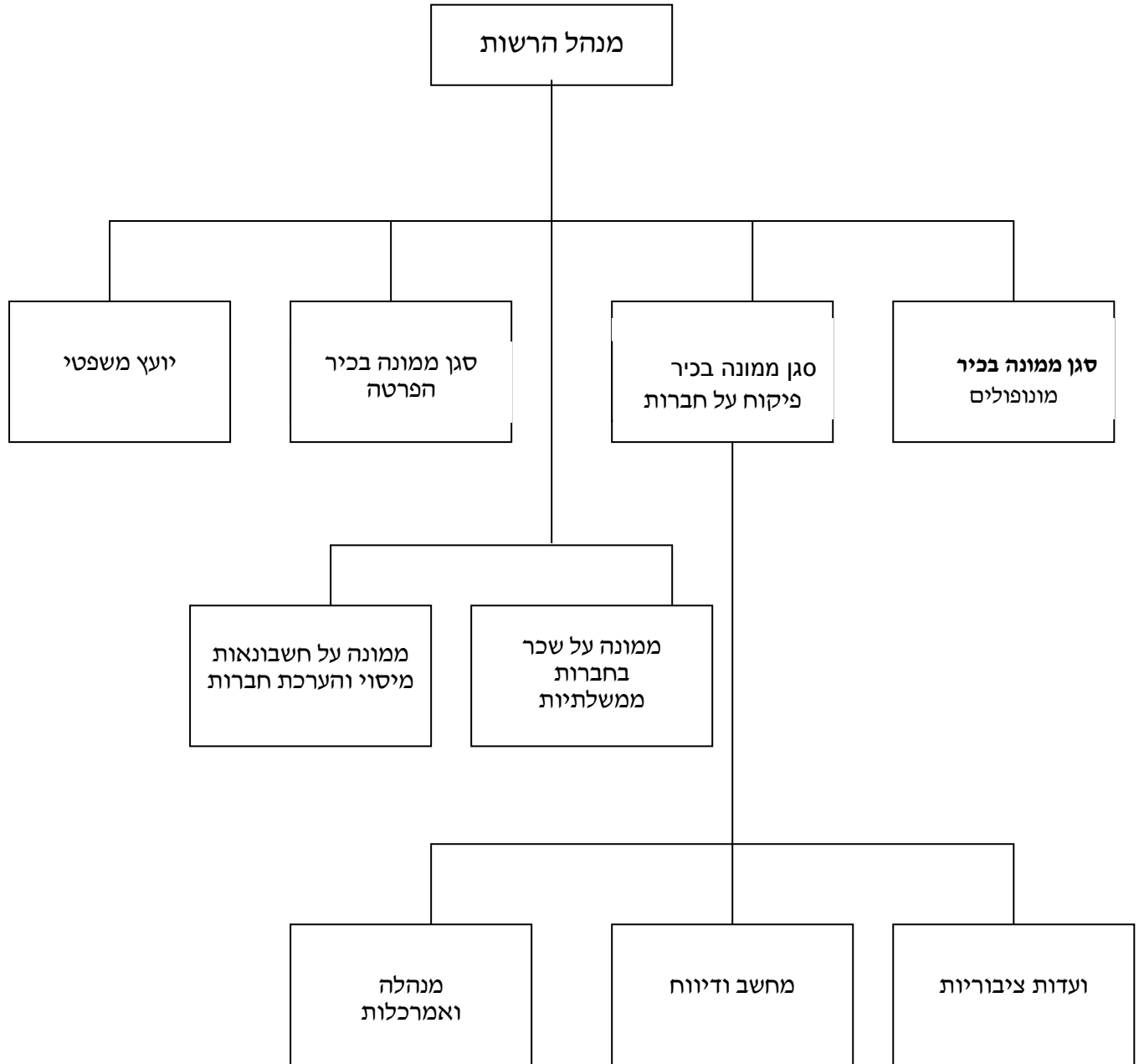
עפ"י סעיף 56(א) לחוק החברות הממשלתיות התשל"ה-1975, סעיף 5 לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 ותקנות חופש המידע, התשנ"ט-1999 אני מתכבד להגיש לך דו"ח על פעולות רשות החברות הממשלתיות בשנת 2006.

בכבוד רב,

איל גבאי

רשות החברות הממשלתיות

מבנה ארגוני

רשות החברות הממשלתיות

כתובת: רח' קפלן 1, משרד האוצר ירושלים 91036.

כתובת באינטרנט: WWW.GCA.GOV.IL

הנהלת הרשות ובכירה

<u>מס' פקס</u>	<u>מס' טלפון</u>	
02-5665814	02-6707150/1/2	מנהל הרשות – איל גבאי
02-5665811	02-6707165	סגן לפיקוח - זוהר שר
02-5665821	02-6707160/1/2	סגן למונופולים ולתשתיות – שמעון בן-חמו
02-5665814	02-6707153/4/5	סגן להפרטה – מאיר שמרה
02-5665805	02-6707120/1/2	יועצת משפטית - עו"ד אביגיל זרביב
02-5665811	02-6707125	ממונה חשבונאות מיסוי והערכת חברות - חיים פיישר
02-5665811	02-6707158	ממונה שכר ותנאי עבודה בחברות - נאוה קרמר

החברות הממשלתיות הבנות ממשלתיות והמעורבות

פרטים על החברות, השקעות המדינה בהן ונתונים כספיים עליהן ניתן למצוא באתר

באינטרנט בכתובת WWW.GCA.GOV.IL.

תחומי אחריות רשות החברות

תפקידי רשות החברות וסמכויותיה קבועים בפרק ז' של חוק החברות הממשלתיות תשל"ה-1975 כמפורט להלן:

"תפקידי הרשות

54. הרשות -

- (1) תייעץ לממשלה באמצעות שר האוצר ותייעץ לשרים בעניינים הנוגעים לחברות הממשלתיות;
- (2) תטפל לפי הנחיות הממשלה בעניינים המשותפים לכלל החברות הממשלתיות או לסוגי חברות;
- (3) תעקוב אחרי מילוי המלצותיו של מבקר המדינה הנוגעות לחברות הממשלתיות ותסיע למילויין;
- (4) תייעץ ותסייע לחברות ממשלתיות בניהול עסקיהן;
- (5) תעקוב ברציפות אחרי הפעילות של כל אחת מן החברות הממשלתיות, הגשמת מטרותיה, מהלך עסקיה, מצבה הכספי ומדיניות השכר שלה, ותודיע על ממצאיה לשרים;
- (6) תבדוק את הדו"חות המוגשים לה מאת חברה ממשלתית ואת החומר שעליו הם מבוססים, ותעיר הערותיה עליהם לחברה ולשרים;
- (7) תטפל ותסייע בהקמה ובביצוע של פירוק, מיזוג, פשרה, סידור, חידוש, ארגון ומכירת מניות של חברות ממשלתיות;
- (7א) תייעץ לוועדת השרים בעניינים הנוגעים להפרטה ותטפל בביצוע החלטות הפרטה;
- (8) תמלא לגבי חברה ממשלתית כל תפקיד שיטילו עליה הממשלה או השרים;
- (9) תמלא כל תפקיד אחר המיועד לה לפי חוק זה."

הרשות פועלת בשלושה תחומים עיקריים: פיקוח על החברות הממשלתיות, הפרטה וטיפול במונופולים ובשינויים מבניים בחברות.

יחידת ההפרטה

יחידת ההפרטה ברשות החברות הממשלתיות אחראית על הכנת חברות ממשלתיות להפרטה ועל יישום הליך ההפרטה בפועל.

פעילות היחידה מתמקדת גם בייעוץ לוועדת השרים לענייני הפרטה בנוגע לדרכי ההפרטה (מכירה פרטית, הנפקה בבורסה, פרוק וכד') והליכי ההפרטה, תוך תיאום בין גורמי המדינה.

להלן סקירה בדבר פעילותה של יחידת ההפרטה בשנת 2006.

בתי זיקוק לנפט בע"מ

ביום 26.12.2004 נתקבלה החלטה בוועדת השרים לענייני הפרטה בדבר פיצולה והפרטתה של חברת בתי זיקוק לנפט בע"מ ("בז"ן"). החלטה זו באה בהמשך להחלטת ועדת השרים לענייני חברה וכלכלה (קבינט חברתי-כלכלי) מיום 29.7.2004, לבצע את הפיצול וההפרטה של בתי הזיקוק במהלך השנים 2004-2005 בהתאם למתווה הבא:

א. מכירת בית הזיקוק באשדוד במכירה פרטית.

ב. הנפקת בז"ן מיד לאחר מכן.

עם קבלת ההחלטה ע"י ועדת השרים, החלה הרשות בפעולות הדרושות לצורך פיצול בית הזיקוק באשדוד מבז"ן והכשרתו לפעילות נפרדת, לקראת מכירתו במכירה פרטית כאמור.

לשם ביצוע הפיצול וההפרטה באופן המיטבי, נעזרה הרשות ביועצים בין לאומיים: בנק ההשקעות הבין-לאומי HSBC Bank Place בתחום הפיננסי, וחברת הייעוץ האמריקנית Jacobs Consultancy מתחום האנרגיה.

כצעד ראשון ביישום הפיצול כאמור, הוקמה חברת בית זיקוק לנפט אשדוד בע"מ כ"חברת מדף", אשר אליה יועברו הנכסים, ההתחייבויות, הזכויות והעובדים עם מכירתה, וזאת בהתאם להחלטת ההפרטה ויישומה ע"י הרשות.

כ"כ, הוסדרה מערכת היחסים בין בז"א לבז"ן לאחר הפיצול. לשם כך, נכרתו הסכמים בין שתי החברות בנושא מעבר חומרי זינה ביניהן ובנושא מתן שירותי ניהול מבז"ן לבז"א לתקופת מעבר מוסכמת וזאת על מנת לאפשר ביצוע מוצלח של מכירת בז"א.

ביום 13.1.2006 פורסמה מודעה בעיתונות המקומית והבין לאומית המודיעה, כי המדינה, יחד עם בז"ן, שוקלות למכור את אחזקותיהן בחברת בז"א.

הוכנו חדרי מידע ע"י בז"ן אשר אפשרו למתמודדים לעיין בחומר הרלוונטי הנוגע לבז"א.

לשלב הגשת הצעות מחיר, הגיעו 3 מתמודדות :

1. דלק פטרוליום בע"מ
2. דור אלון אנרגיה בישראל (1988) בע"מ
3. פז חברת נפט בע"מ ("פז")

ביום 31.7.2006, נבחרה פז כמציע מועדף בהליך מכירת אחזקות המדינה ובז"ן בחברת בית זיקוק לנפט – אשדוד בע"מ ("בז"א").

ביום 28.9.2006 הושלמה בהצלחה מכירת בז"א לפז תמורת סכום של כ- 3.25 מיליארד ₪.

עם השלמת פיצול בז"ן ומכירתה של בז"א, החלה הרשות בהכנות לקראת יישום השלב השני של החלטת ועדת השרים לענייני הפרטה האמורה לעיל- מכירת אחזקות המדינה של בז"ן בדרך של הצעת מכר בבורסה לניירות ערך בתל אביב.

בין היתר, החלה הרשות לפעול לכתיבת תשקיף החברה אשר יפורסם לציבור טרם המכרז הציבורי של מניות בז"ן. לשם בצוע וריכוז מטלה זו נבחר משרד עו"ד חיים סאמט, שטיינמץ, הרינג ושות'.

לתפקיד החתמים ישראלים בהנפקה נבחרו פועלים איי.בי. איי חיתום והנפקות בע"מ, כלל פיננסים חיתום בע"מ, לידר הנפקות (1993) בע"מ, ואייפקס חיתום וניהול הנפקות בע"מ.

כמו כן, ובהתחשב בהיקף ההנפקה הצפוי, נעזרה הרשות גם בבנקי השקעות בינלאומיים מובילים לשם הפצת ניירות הערך של בז"ן בחו"ל - JPMorgan, Lehman Brothers ו-Merril Lynch.

בחודש פברואר 2007, ולאחר ביצוע Road Show בארץ ובחו"ל, הושלמה בהצלחה הצעת המכר של מניות המדינה בבז"ן תמורת סכום של כ- 6.43 מיליארד ₪.

פי גלילות מסופי נפט וצינורות בע"מ

ביום 19.5.2005 החליטה ועדת השרים לענייני הפרטה (מח/22) למכור את שלושת מתקני פי גלילות באשדוד, ירושלים ובאר שבע. מכירת המתקנים יכולה להיעשות בדרך של מכירת שלושת המתקנים כמקשה אחת או מכירת כל מתקן בנפרד, כאשר מתקן אשדוד ירושלים יימכרו לשני רוכשים שונים. כן החליטה הועדה על מכירת נכסים נוספים של החברה, ככל שיהיו. לאחר מכירת פעילויות החברה כאמור, תפורק פי גלילות מרצון ולאחר השלמת הליכי הפירוק מרצון יועברו הזכויות במקרקעין בהרצליה ישירות לידי בעלי המניות בחברה.

נכסיה הנוספים של החברה כוללים את אחזקותיה של פי גלילות בחברת מגל, מפעלי גז ונפט לישראל, אשר פי גלילות מחזיקה ב-50% ממניותיה. הליך מכירת שלושת המסופים והליך מכירת אחזקות פי גלילות במגל מתבצע בנפרד ובמקביל.

הליכי המכירה כאמור, מתבצעים על ידי ועדה משותפת אשר מונתה לנהל ולבצע את הליכי המכירה, כאשר החברים בה הם כבוד השופט בדימוס מר תיאודור אור, הנציג העצמאי, ומנהל יחידת ההפרטה.

בשנת 2006 ביצעה הוועדה המשותפת את הצעדים הדרושים לקידום הליכי המכירה ובין היתר, פיצול מתקני החברה וחלוקת הנכסים וההתחייבויות ביניהם, הגעה להסכם עם הבנקים נושי החברה ועוד.

ביום 7.12.2006 פורסמה מודעה בעיתונות המזמינה מתעניינים לפנות לוועדה המשותפת על מנת להשתתף בהליכי המכירה.

בימים אלו עוסקת רשות החברות בבדיקת הפניות של המתעניינים לצורך אישור כניסתם לחדרי המידע שהוכנו ע"י פי גלילות.

קרן השתלמות למהנדסים בע"מ

קרן השתלמות למהנדסים בע"מ ("הקרן") הינה חברה ממשלתית בה מחזיקים בחלקים שווים המדינה והאיגוד המקצועי, הסתדרות המהנדסים בישראל (מהנדסים, אדריכלים, אגרונומים, כימאים) אגודה עותומאנית ("האגודה"). בנוסף, מחזיקה המדינה במניית הכרעה, המקנה לשר האוצר זכות הכרעה במקרה של שוויון קולות באסיפה הכללית ובדירקטוריון החברה.

הקרן מסווגת כקופת גמל בהתאם לסעיף 47(א)(2) לפקודת מס הכנסה ופועלת בהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), תשכ"ד-1964.

נכון ל-31.12.2006 מנהלת הקרן, אשר מעסיקה 6 עובדים (כולל המנכ"ל ומזכירת החברה), סך של כ-2.2 מיליארד ₪, עבור כ-29,000 עמיתים.

בחודש דצמבר 2006 הגישה רשות החברות הממשלתיות לשר האוצר את הצעת החלטת הפרטת הקרן. הצעת ההחלטה הונחה על שולחן וועדת השרים לענייני הפרטה ואושרה ביום 6.3.2007.

בהתאם להצעת ההחלטה, הפרטת הקרן תבצע בדרך של מכירת השליטה בקרן לגורם עסקי בהליך תחרותי. לשם כך, הגיעה הממשלה להסכמות עם האגודה, לפיהן תתקשר הממשלה עם האגודה בהסכם למכירה משותפת של כל אחזקות המדינה (50%) ו-10% מאחזקות האגודה בקרן, באופן שלאחר המכירה יותרו בידי האגודה אחזקות בשיעור של 40%, ומניית הכרעה תהפוך עם המכירה למניה נדחית, ולפיכך לא יהיו לאיש זכויות מכוחה.

בנק החקלאות בע"מ

ביום 4.9.2005 קיבלה ועדת השרים לענייני הפרטה החלטה להפריט את בנק החקלאות בדרך של מכירת נכסים מהותיים של הבנק ובכלל זה, בין היתר, מכירת תיק האשראי של הבנק או העברתו לגבייה, ומכירת זכויות הבנק במקרקעין או העברתן למדינה.

רשות החברות הממשלתיות בתיאום עם החשב הכללי פועלים לקידום והשלמת הפרטת הבנק. בין היתר, נבחנת האפשרות למינוי מפרק לבנק בשלב זה ומידת העבירות של הבטוחות בתיקי האשראי של הבנק לרוכש תיק האשראי העתידי.

החברה למדליות

ביום 31/7/2003 החליטה ועדת שרים לענייני הפרטה להפריט את כל מניות המדינה של החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות בדרך של מכירה פרטית. החברה הינה המפיצה הבלעדית של מטבעות זיכרון ומטבעות מיוחדים המונפקים ע"י בנק ישראל, ובעלת היתר להנפקת מדליות ממלכתיות.

ביום 29.1.2007 התקבל בכנסת תיקון סעיף 33(א) לחוק בנק ישראל הקובע, בין היתר, כי חברה פרטית תוכל לשווק מטבעות זיכרון ומטבעות מיוחדים. הרשות פועלת לקידום ההפרטה, כולל הסדרת זכויות העובדים, וחתימת הסכם חדש בין החברה לבנק ישראל המסדיר את היחסים ביניהם לקראת הפרטת החברה. הפרטת החברה צפויה להתרחש במהלך שנת 2007.

ביה"ס המרכזי למלונאות בע"מ – תדמור

ביום 4.9.2005 קבלה ועדת השרים לענייני הפרטה החלטה על הפרטת בית הספר המרכזי למלונאות בע"מ.

עפ"י ההחלטה, מניות המדינה יימכרו כמקשה אחת בדרך של מכירה פרטית למשקיע או לקבוצת משקיעים מהארץ ו/או מחו"ל. על הרשות לנהל מו"מ עם התאחדות בתי המלון למכירת מניותיה בחברה במסגרת הליך המכירה, ככל שתחפוץ בכך. כן הוחלט, כי הרוכש יתחייב להמשיך ולהפעיל את החברה כעסק חי בתחומי ההכשרה המקצועית לנוער ולמבוגרים.

רשות החברות מנהלת מו"מ עם התאחדות בתי המלון, כאמור בהחלטת ההפרטה, וכן מקדמת הליכים שונים הדרושים לביצוע החלטת ההפרטה, כגון הארכת חוזה השכירות של המבנה והמקרקעין המשמשים את החברה מ-10 ל-15 שנים, מו"מ עם עובדי החברה ועוד.

היחידה למונופולים ושינויים מבניים

היחידה הוקמה במטרה לרכז את פעילות הרשות בתחומי המונופולים והתשתיות, שינויים מבניים בחברות ממשלתיות והפיכת יחידות סמך וגופים סטטוטוריים לחברות ממשלתיות.

להלן סקירה בדבר פעילותה של היחידה בשנת 2006 :

1. חברת החשמל לישראל בע"מ

חברת החשמל הינה חברה ממשלתית כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, בבעלות ממשלתית בשיעור 99.85%.

החברה עוסקת בייצור, הולכה, חלוקה ואספקת חשמל והינה מונופול בכל מקטעי תחומי החשמל ולמעשה מהווה את עיקר ענף החשמל בישראל. ביום 28 בפברואר 2007 חוקק חוק משק החשמל (תיקון מס' 5) התשס"ז-2007, בעניין אופן יישום השינוי המבני במשק החשמל, כמפורט להלן.

פעולות רשות החברות הממשלתיות בתחום החשמל

בחודש מרץ 2003 קיבלה ממשלת ישראל החלטה לביצוע רפורמה במשק החשמל בישראל (החלטה מס' 104 מיום 25/03/2003, המצ"ב) וזאת בעקבות דו"ח של ועדת הרפורמה במשק החשמל. כמו כן החליטה הממשלה על תיקון חוק משק החשמל, התשמ"ו – 1996 ("חוק משק החשמל") על מנת שניתן יהיה ליישם את הרפורמה. חוק משק החשמל תוקן בהתאם לכך.

חוק משק החשמל התשס"ו-1996 קובע מגבלות במתן רישיונות לייצור, הולכה וחלוקה במשק החשמל באופן שמחייב יישום שינוי מבני במשק החשמל, כך שהחברה תפוצל למספר חברות בתחום הייצור, מספר חברות בתחום החלוקה וחברת הולכה. בהתאם לתיקון לחוק משק החשמל משנת 2006, הוארכה תקופת המעבר ליישום השינוי המבני במשק החשמל עד ליום 4.3.2007. כאמור לעיל, ביום 28 בפברואר 2007 חוקק חוק משק החשמל (תיקון מס' 5) התשס"ז-2007, בעניין אופן יישום השינוי המבני במשק החשמל, כמפורט להלן.

בסוף שנת 2005 הגישה קבוצת היועצים של חברת KPMG האוסטרלית, דוח מפורט לגבי אופן יישום השינוי המבני בחברת החשמל.

ביום 1.2.2006, עם סיום עבודת צוות המנכ"לים, החלה הידברות בין נציגי המדינה (משרדי האוצר והתשתיות) הנהלת החברה, העובדים וההסתדרות בעניין שמירת זכויות העובדים בשינוי המבני. במסגרת הפגישות בין נציגי המדינה, ההנהלה, העובדים וההסתדרות נבחנות סוגיות שונות הנוגעות לרפורמה.

ביום 12.9.2006 התקבלה החלטת ממשלה נוספת בדבר אופן יישום השינוי המבני במשק החשמל, המפרטת את פיצול החברה לחברת אחזקות ומספר חברות בת בהתאם למקטעי הפעילות של החברה בייצור, ההולכה וניהול המערכת, החלוקה והשירותים הנוספים ואת שלבי מכירת אחזקות החברה בחברות הבת.

ביום 15.2.2007 חתמו מנהל רשות החברות הממשלתיות, הממונה על התקציבים באוצר ומנכ"ל משרד התשתיות על מסמך המופנה לשר האוצר ושר התשתיות ובו פירוט עקרונות המדיניות של משרדי האוצר והתשתיות בנוגע ליישום הרפורמה במשק החשמל. המסמך מפרט את מבנה משק החשמל במסגרת הרפורמה, בו תפוצל חברת החשמל לחברת אחזקות שתכלול 4 חברות ייצור בעלות תמהיל דלקים דומה, 4 או 5 חברות חלוקה על בסיס חלוקה איזורית, חברת ניהול המערכת, בבעלות ממשלתית מלאה וחברת הולכה. בנוסף, יתואגדו פעילויות השירותים הנוספים. במסמך מפורטים לוחות הזמנים ליישום התיאגוד של החברות ולהפעלתן. כמו כן, נכללות במסמך התייחסויות לסוגיות הנכסיות וההתחייבויות, הרגולציה והיצרנים הפרטיים. בהתאם לאמור במסמך, תוקם מינהלת לביצוע השינוי המבני, אשר עובדיה יועסקו מתקציב רשות החברות הממשלתיות. בנוסף, נחתם מסמך המפרט את עקרונות המו"מ לגיבוש הסכמים קיבוציים בעניין זכויות העובדים במסגרת הרפורמה במשק החשמל.

העקרונות המתוארים לעיל, נכללו בהחלטת הממשלה מיום 18.2.2007 ובתיקון מספר 5 לחוק משק החשמל התשס"ז-2007, אשר חוקק ביום 28.2.2007. עיקרי התיקון הינם כדלקמן:

- תוקף הרישיונות הקיימים שבהם מחזיקה החברה הוארך עד לתאריך 1.7.2007. לשר התשתיות ולשר האוצר ("השרים"), בהתייעצות עם הרשות ורשות החברות הממשלתיות, הסמכות להאריך בצווים את תוקף הרישיונות האמורים לעיל בארבעה חודשים נוספים, עד לתאריך 1.11.2007, אם נוכחו כי הדבר חיוני לקידום מטרות החוק.

- יישום התיקון לחוק מאפשר מעבר למבנה קונצרני בלוח זמנים מדורג שבו החברה, כחברה-האם, תחזיק בחברות-בת לפי הפירוט כדלקמן:

- לפחות 4 חברות בעלות רישיון ייצור, כאשר לכל אחת מחברות הייצור יהיו תחנות כוח הפועלות על בסיס תמהיל סוגים שונים של דלק, הכולל סולר, גז טבעי ופחם. אולם לענין פחם, מספיק שלחברת הייצור תהא זכות לקבל חשמל שמיוצר בתחנת כוח פחמית;

- לפחות 4 חברות בעלות רישיון חלוקה, אשר כל אחת תחזיק ברישיונות ל-25% מהיקף החלוקה במשק, לכל היותר. חברות החלוקה יפוצלו באופן

שהעלויות לענין מתקני החשמל שמשמשים כל אחת מהחברות יהיו דומות ככל הניתן;

- חברה בעלת רישיון הולכה, אשר השרים יקבעו, עד 1.1.2011, האם תיוותר במסגרת הקונצרנית;

- חברות בנות למתן שירותים, אשר יעסקו בתחום התכנון ההנדסי של תחנות הכוח, בהקמת תחנות כוח, בלוגיסטיקה, בטכנולוגיות מידע וברכישת דלקים.

- פעילות ניהול המערכת הופרדה מפעילות ההולכה ונקבעה כפעילות הטעונה רישיון לפי החוק ואשר עליה להיות כלולה בתאגיד נפרד מחוץ למבנה הקונצרני של החברה.

- לפי המתווה שנקבע בתיקון מספר 5, עד ליום 1.7.2013, חברת-האם תוכל להחזיק ב-51%, לכל היותר, מאמצעי השליטה בחברות בעלות רישיונות חלוקה או ייצור.

- התיקון לחוק קובע תוואי ואבני דרך ליישום השינוי המבני במשק החשמל, המאפשרים המשך מתן רישיונות לחברת החשמל, במתכונת הנוכחית ובכל אחת מן הפעילויות הרלבנטיות, ואשר נועדו להתארגנות והקמת חברות בנות לשם מתן רישיונות לפעילויות לפי מבנה היעד למשק החשמל. כמו כן, השרים בהתייעצות עם הרשות ועם רשות החברות הממשלתיות רשאים, אם נוכחו כי הדבר חיוני לקידום מטרות החוק לדחות את המועדים להגעה למבנה היעד הקונצרני לעיל בשישה חודשים נוספים.

ביום 20.2.2007 הודיע ארגון עובדי חברת החשמל לישראל בע"מ ("העובדים"), על שביתה כללית של העובדים, החל מיום 20.2.2007.

יש לציין, כי גם בעקבות החלטת הממשלה מיום 12.9.2006 בעניין השינוי המבני בחברת החשמל לישראל בע"מ ("השינוי המבני"), קיבלה המזכירות הארצית של העובדים ב-13.9.2006, החלטה על נקיטת עיצומים משמעותיים בפעילות החברה.

בעקבות העצומים, פנתה חברת החשמל לבית הדין האזורי לעבודה בחיפה, בבקשה למתן צווי מניעה זמניים כנגד עיצומי העובדים.

בהודעה משותפת שנמסרה על ידי הצדדים בדיון בבית הדין האזורי לעבודה ביום 27.9.2006 נאמר כי עד ליום 7.12.2006, יתקיימו דיונים אינטנסיביים בין צוות המורכב מנציגי המדינה וחברת החשמל לבין נציגי העובדים וההסתדרות לגבי השינוי המבני במשק החשמל וכן, בדבר שמירת זכויות העובדים והגמלאים במסגרת השינוי המבני. עוד נקבע, כי במידת הצורך יוכלו הצדדים להאריך את תקופת הדיונים בחודש נוסף (עד ליום 7.1.2007) וזאת, תוך העלאת דרג נציגי הצדדים. דיונים אינטנסיביים כאמור, לרבות בדרג השרים, התקיימו בין הצדדים עד ליום 18.2.2007.

2. מקורות חברת מים בע"מ

מקורות חברת מים בע"מ פועלת כרשות המים בהתאם לחוק המים התשי"ט-1959. מקורות והחברות המאוחדות שלה עוסקות בהקמת מתקני מים, שאיבה וחלוקת מים. מקורות הינה חברה ממשלתית וחלות עליה הוראות חוק החברות הממשלתיות התשל"ו-1976.

ביום 18 באוגוסט 2002 נחתם בין המדינה לבין חברת מקורות מים וחברת שח"מ הסכם עלויות חדש הכולל אף שינויים ארגוניים במבנה ובדרך פעילות החברה.

בהתאם לתכנית השינוי המבני הוקמו ביום 2 ביולי 2003 שלוש חברות ממשלתיות חדשות: חברה ממשלתית – "מקורות אחזקות בע"מ" אשר תשמש כחברת אם ל-3 חברות בנות: חברת מקורות מים, חברת מקורות המוביל הארצי ונכסים, מקורות ייזום ופיתוח. בנוסף, תוך שלוש שנים תוקם חברת הביצוע אשר תהיה חברת בת של מקורות מים ותכלול את חברת שח"מ.

להלן פירוט החברות ופעילותן:

חברת מקורות אחזקות: תפקח על ניהול החברות הבנות ותקבע את המדיניות העסקית של כל אחת מהן בנפרד.

מקורות מים: תשמש כרשות מים ארצית בהתאם לחוק המים, ותהיה אחראית לתפעול מערכת המים, כולל הפקה, טיפול במים, תפעול מפעלי השבת מי קולחין, הקמה וחינוש מפעלי מים. החברה תעסוק בתחום אספקת המים בלבד.

מקורות ייזום ופיתוח: תרכז את הפעילות העסקית שאינה בתחום הסכם העלויות. חברה זו תנהל ותפעיל פרויקטים שונים בתחום המים וכן תוכל לשתף פעולה עם יזמים פרטיים בפרויקטים כגון הקמה וניהול של תשתיות מים וביוב, מכוני טיהור שפכים, ועוד.

מקורות המוביל הארצי ונכסים: החברה תהיה חברת נכסים משותפת למדינת ישראל (50% כולל זכויות עודפות למדינה) ולחברת האחזקות (50%). החברה תחזיק בחכירה את נכסי המוביל הארצי בהתאם להסכם שייחתם בין הממשלה לחברה, וכן תחזיק בנאמנות את הנכסים ביו"ש, עזה ורמת הגולן. החברה תתחזק, תנהל ותפתח את כל נכסי המוביל הארצי בהתאם להסכמים שיחתמו בין החברה לבין רשות המים הארצית (חברת מקורות מים).

חברת הביצוע: תוך 90 יום ממועד ביצוע השינוי המבני יאוחדו כל יחידות הביצוע במקורות מים וכן חברת שח"מ לאגף ביצוע אחד בחברת מקורות מים. 3 שנים לאחר מכן יהפוך אגף הביצוע לחברת בת של מקורות מים. אגף הביצוע יבצע עבודות רק עבור חברת מקורות מים ולא יהיה רשאי לבצע עבודות עבור גורמים אחרים אלא בהסכמת כל הצדדים להסכם העלויות.

ביום 25 בפברואר 2004 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין החברה לבין ההסתדרות ומזכירות ארגון העובדים בדבר השינוי המבני במקורות מים והקמת החברות החדשות. בדצמבר 2004 נחתם בין הנהלת החברה למזכירות ארגון העובדים הסכם קיבוצי מיוחד בנושא תנאי פרישת עובדים: פרישה של 250 עובדים במשך שלוש שנים.

נכון ליום כתיבת הדו"ח טרם התכנסו הדירקטוריונים של החברות החדשות, למעט דירקטוריון מקורות ייזום ופיתוח בע"מ. בחודש יולי 2006 התכנס לראשונה דירקטוריון חברת מקורות פיתוח וייזום ובימים אלה החברה משלימה הליך גיוס מנכ"ל לחברה ונערכת להקמת מתקן התפלה באשדוד. בחודשים הקרובים אמורה לקום חברת הביצוע.

במסגרת עבודתה פעלה הרשות במתן חוות דעת בנושאים המיסויים והחשבונאיים הנובעים מהסכם העלויות והשינוי המבני הנובע ממנו, מתן פתרונות להצגת ערכם הריאלי של הנכסים המועברים לחברות החדשות שיקומו, יצירת מבנה הון לכל חברה, גיבוש מסמכי היסוד של החברות ומערכת ההסכמים ביניהן, וגיבוש הסכם השינוי המבני עם העובדים. כמו כן פעלה הרשות לקדם את יישום תקן חשבונאי מספר 12 ובקרות סרבנס אוקסלי בחברה.

3. התעשייה הצבאית לישראל בע"מ ("תעש")

חברת תעש הינה חברה ממשלתית בבעלות מלאה של מדינת ישראל. במהלך שנות ה-90 בוצעו בחברה מספר תוכניות הבראה, אך מצבה המשיך להיות לא יציב, בין היתר, בשל מחוייבות לתשלומי פנסיה לאלפי עובדים שפרשו.

בחודש נובמבר 2000 הוקמה ועדה משותפת של נציגי משרד הביטחון, משרד האוצר ורשות החברות הממשלתיות שמטרתה לבחון את מצבה של תעש ולגבש המלצות לפתרון בעיותיה שהתבטאו, בין היתר, בגרעון כבד בתזרים המזומנים ובהון שלילי גבוה.

הועדה מצאה כי החברה חייבת לעבור שינויים מבניים מהותיים שעיקרם, בטווח המיידי, מכירת/סגירת מפעלים שאינם בליבת העסקים וביצוע צעדי התייעלות. לגבי הטווח הארוך המליצה הועדה לפעול להפרטה מלאה של החברה תוך יצירת שיתוף פעולה בתחומים מסויימים בין תעש ורפא"ל. הממשלה אימצה את המלצות הועדה במסגרת חוק ההסדרים לשנת 2003.

בפברואר 2003 נחתם "הסכם סיוע" בין המדינה לתעש. מתן הסיוע הותנה במכירת שלושה מפעלים שאינם בליבת העסקים של החברה וכן בעמידה ביעדים של התוכנית העסקית.

בתחילת 2005 נמכרו מפעל הנשק הקל ("מגן") ומפעל התעופה לרוכשים פרטיים.

ביום 28 באוגוסט 2005 קיבלה ועדת שרים להפרטה החלטת הפרטה לגבי התעשייה הצבאית לישראל בע"מ. ההחלטה קובעת כי כל אחזקות המדינה בחברה יימכרו במכירה פרטית וכמקשה אחת. לפני המכירה ימכרו מפעלים מסויימים לרפא"ל. כמו כן, קובעת ההחלטה כי טרם ההפרטה יוסדרו האינטרסים החיוניים של המדינה בחברה ונושאים בתחום איכות הסביבה, מקרקעין, מבנה ההון של החברה ועוד.

כמו כן קבעה ועדת השרים להפרטה כי רשות החברות תערוך הליך בדיקה שווינוי ופומבי לקיומם של מתעניינים פוטנציאליים בארץ ובחו"ל להליך

המכירה. ועדת השרים סברה כי יש לבחון זאת במטרה להחליט האם לקיים הליך תחרותי ושיווני או מו"מ עם רוכש יחיד.

בחודש אוקטובר 2005 התקבלו פניות ממספר גופים ישראלים ובינלאומיים אשר הביעו התעניינות ברכישת תעש. החלטת ועדת שרים להפרטה לגבי אופן הפסקת הבעלות הממשלתית בתעש טרם התקבלה.

לאור החרפת משבר תזרים המזומנים בתעש הזרימה הממשלה לחברה כ-400 מיליוני ש"ח בחודשים האחרונים של שנת 2005.

בחודש דצמבר 2005 נבחרו על ידי הרשות יועצים כלכליים ומשפטיים לצורך ליווי הליך ההפרטה וסיוע בהסדרת הסוגיות האמורות לעיל. כמו כן הוקמו צוותי משנה לצורך הסדרת הסוגיות האמורות אותם מובילים נציגי הממשלה הרלוונטיים לכל נושא.

צוותים אלו גיבשו ומגבשים את ההסדרים שיחולו בהפרטת תעש. בין ההסדרים אשר טיוטות שלהם הועברו כבר להתייחסות של נציגי ההמשלה נמצאים:

א. צו האינטרסים החיוניים - הסדר סטטורי (שמוצא מכח פרק ח'2 לחוק החברות הממשלתיות) שתפקידו להסדיר את ההגנה המשפטית של המדינה על האינטרסים החיוניים שלה בחברה לאחר ההפרטה.

ב. הסכם שיפוי בנושא איכות סביבה - הסדר המעניק לחברה שיפוי בגין הוצאות כספיות בתחום איכות הסביבה שנגרמו עד למועד ההפרטה.

ג. הסדרי מקרקעין - הסדרת מעמדם של כ-80,000 דונם בהם "יושבת" תעש כיום. חלק מהקרקעות יחזרו למדינה תוך העברת מפעלי תעש לנגב (הקרקע ברמת השרון) ובחלק מהקרקעות יוסדרו זכויות תעש לקראת ההפרטה.

ד. הסכם עם העובדים - המו"מ להסדרת זכויות העובדים בהפרטה ולפיטורי כ-500 עובדים (לפי דרישת ההנהלה), בין המדינה, החברה, העובדים וההסתדרות, הוקפא ערב הבחירות.

ה. הסדרים נוספים המצויים בתהליכי גיבוש: הסדרת מבנה של ההון של החברה, פרויקט הטנק הטורקי, העתקת מפעלי תעש לנגב, הסדרים כלכליים בין משרד הבטחון לחברה להבטחת המשך קיום הקווים החיוניים למשרד הבטחון, מכירת גבעון ומלט"מ לרפאל ועוד.

לאחרונה הודיע משרד הבטחון כי הוא מתנגד לתכנית ההפרטה ומציע במקומה למזג את תעש עם רפאל או תע"א. בתאריך 6/3/2007 החליטה הממשלה לדחות את הצעת משרד הבטחון לעיל. כן קבעה הממשלה שהיא רואה חשיבות ביישום החלטת ההפרטה וכן במתן אפשרות לתע"א להתמודד מול רפאל על רכישת גבעון ומלט"מ בהליך שיווני ותחרותי.

4. עשות אשקלון תעשיות בע"מ ("עשות")

עשות הינה חברת בת של התעשייה הצבאית לישראל בע"מ ("תעש").

ביום 12 באוגוסט 2003 התקבלה בוועדת שרים לענייני הפרטה החלטה למכור את כל אחזקות המדינה ותעש (תעש מחזיקה כ-87.5% ממניות עשות ובנוסף מחזיקות המדינה ותעש שטרי הון שחלקם המירים למניות) בעשות כמקשה אחת.

במסגרת הליך ההפרטה של עשות שהינו הליך הפרטה ראשון של חברה ביטחונית, גובשו ההסדרים וההסכמים הבאים:

א. הסכם ספק לקוח בין תעש לעשות המסדיר פעילות ייצור בעשות של מוצר אסטרטגי לתעש. ההסכם מחייב את תעש לרכש מינימאלי ו/או סובסידיה לאחזקת קו פעילות זה.

ב. הסכם אינטרסים ביטחוניים בין משרד הביטחון לעשות המגדיר את קווי הייצור החיוניים למשרד הביטחון בעשות ואופן ההגנה עליהם.

ג. צו אינטרסים חיוניים – במסגרת פרק ח' 2 לחוק החברות הממשלתיות, וכפי שנקבע בהחלטת ההפרטה של החברה, יוכרז צו שעניינו הגנה על אינטרסים חיוניים של המדינה בעשות.

ד. הסכם למכירה משותפת- מטרת ההסכם היא להסדיר את מערכת היחסים בתהליך המכירה בין המדינה ותעש המוכרות את אחזקותיהן בעשות אשקלון.

בפברואר 2004 אישרה ועדת הכספים של הכנסת את דרך הפרטת עשות. לאחר האישור פורסמה מודעה המזמינה מתמודדים להגיש פניות לבחינת רכישת החברה.

ביולי 2005 נבחר מציע מועדף לרכישת אחזקות המדינה ותעש בחברה. לאחר הבחירה, החליטה הועדה לענייני ביקורת המדינה לבקש את חוות דעתו של מבקר המדינה על הפרטת עשות אשקלון.

לאחר שבדק את הליך המכירה על היבטיו השונים, מסר מבקר המדינה כי ראוי לדעתו לעכב את השלמת הליך המכירה עד לקיום דיון בוועדת השרים לענייני הפרטה בשאלה אם גורם שנקבע לגביו שלא יוכל להיות רוכש של חברה ממשלתית יכול להיות מממן של חלק ניכר מעסקת הרכישה, וזאת על אף ההסדרים שנעשו בהתאם להתחייבותו של הרוכש למניעת קשר בין המממן לבין השליטה, הניהול והאחזקות הנמכרות.

לאור זאת הודיעה הקבוצה שנבחרה כמציע מועדף כי בנסיבות אלה ומתוך הבנה לבעיה האמיתית בה נתון המפעל ועובדיו והזמן הפועל לרעת החברה, המימון לעסקת הרכישה יתקבל ממקורות חלופיים, שלא תהיה לגביהם מחלוקת.

ביום 11 בדצמבר 2005 החליטה ועדת שרים להפרטה כי בנסיבות אלו, ולאחר התייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה, אין מניעה להשלים, בימים הקרובים, את עסקת מכירת אחזקות המדינה ותעש בעשות אשקלון בע"מ לקבוצה שנבחרה כמציע המועדף.

לאחר החלטה ועדת שרים להפרטה מיום 11 בדצמבר 2005 עתרה התנועה לאיכות השלטון לבג"ץ וכן הוגשה עתירה לבית המשפט המחוזי בירושלים של חברה נוספת שהתמודדה בהליך המכירה. עד כה, טרם התקבלו החלטות בית המשפט.

ביום 13 במרץ 2006 הודיעה החברה כי רשות החברות הממשלתיות ורשויות מדינה אחרות הודיעו במסגרת תגובתן המקדמת לעתירה כי הוחלט בשלב זה, שלא להשלים את הליך המכירה. הנושא נמצא בבחינה של היועץ המשפטי לממשלה.

5. תשתיות נפט ואנרגיה בע"מ ("תש"ן")

חברת תשתיות נפט ואנרגיה בע"מ (להלן: "תש"ן") הינה חברה ממשלתית שכל מניותיה מוחזקות על ידי ממשלת ישראל. ביום 5 בינואר 2001 הסתיים זיכיון בן 70 שנה שניתן לחברה בהתאם ל"אמנה והסכמים של חברת הנפט העיראקית" (מספר 20 משנת 1931). בהתאם לאמנה, עם תום הזיכיון תבואנה לידי גמר הזכויות שניתנו לחברה על פי האמנה "וכל נכסי דלא נידי וכל הקבועות שלה בארץ ישראל שהינם חלק מן המפעל, יהיו לקניינו של הנציב העליון שיקבלם חינם".

תש"ן מחזיקה בחברת בת – קו מוצרי דלק בע"מ (להלן: "קמ"ד") בבעלות מלאה. קמ"ד הינה בעלת רשת קווי צנרת להולכת תזקיקי דלק ועוסקת בתכנון, הקמה, הפעלה ותחזוקת מערכות להולכת תזקיקים. קמ"ד מהווה למעשה מונופול טבעי בהולכת דלק ומוצרי.

באוגוסט 1999 קיבלה הממשלה החלטה מספר 127 העוסקת בהגברת התחרות בתחום התשתיות במשק הדלק, וכן מינתה צוות לבחינת מבנה ענף שירותי התשתית במשק הדלק אשר יפעל ליישום הצעדים האמורים בהחלטה. בנובמבר 1999 המליץ הצוות, בין היתר, שלא להאריך את זיכיון החברה.

בתקופה הנסקרת פעלה הרשות במסגרת צוות בינמשרדי (משרד האוצר, התשתיות, המשפטים, ממ"י ורשות החברות) להסדרת פעילות חברת תש"ן וחברת הבת שלה – קו מוצרי דלק בע"מ ("קמ"ד) באופן שיסדיר את מבנה פעילות החברות לאחר תום תקופת הזיכיון. במסגרת עבודת הצוות הבינמשרדי פעלה הרשות במתן חוות דעת בנושאים המיסויים והחשבונאיים הנובעים מתום הזיכיון, מתן פתרונות להצגת הנכסים המועברים בערכם הריאלי ובהתאמת כל האמור להשגת מבנה היעד הרצוי למשק של פעילויות התשתית בעלות אופי מונופולי אותן מבצעת החברה.

במסגרת הצוות הבינמשרדי והמו"מ עם החברה אמורים להיחתם הסכמים בין המדינה לחברה בקשר לנכסי המדינה המשמשים לפעילות במשק הדלק, המועברים להפעלה על ידי החברות, ובקשר לנכסים שהיו בידי החברה ערב תום הזיכיון שאינם משמשים לפעילות החברות במשק הדלק המוחזרים למדינה (מניות חברת פי גלילות, ביזנס סנטר, קרקעות הצפון, קרקעות חוף שמן ועוד). במסגרת ההסכמים תוסדר בין היתר תקופת העברת הנכסים לתש"ן ומעמד החברה בנכסים.

ביום 6 ביולי 2003 הגיע הצוות הכלכלי המשותף לנציגי המדינה וחברת תש"ן, לסיכום באשר לנכסים, תקופת ההסכמים, גובה דמי השימוש ושאר הנושאים הנדרשים לשם גיבוש הסכמי תום הזיכיון. מאז גיבוש הסיכום הכלכלי מיום 6.7.2003 דנים נציגי המדינה והחברה מתוך כוונה לגבש הסכם מפורט בעניין הסדרי תום הזיכיון של חברות תש"ן וקמ"ד.

עד חודש אוקטובר 2004 החזיקה תש"ן 50% ממניות חברת פי גלילות מסופי נפט וצינורות בע"מ ("פייג"). במסגרת ההסכמים הנ"ל בין המדינה לחברת תש"ן העבירה תש"ן לרשות המדינה את מניות פייג.

6. חברת נתיבי הגז הטבעי לישראל בע"מ

החברה הוקמה בחודש יולי 2003 והינה חברה ממשלתית בבעלות מלאה. תחומי העיסוק של החברה הינם הקמה והפעלה של מערכת הולכת הגז הטבעי בישראל.

בין החברה למדינה נחתמו, במחצית הראשונה של שנת 2005, שלושה הסכמים להשקעה בהון המניות של החברה כדי שתוכל לפעול להקמת צינור הגז הטבעי בתוואי אשדוד-גזר-אשקלון.

כחלק מתהליך הקמת החברה גובש בתאום עם הרשות המבנה הארגוני הראשוני של החברה.

במהלך שנת 2004 ובשנת 2005 המשיכה החברה להתארגן למילוי משימותיה ובין השאר, פרסמה 10 מכרזים להקמת מערכת הולכת הגז.

יצוין, כי עבודת הרשות בנושאים הללו, לרבות עם גופי הממשלה והדירקטוריון סייעו בסופו של דבר בתיקון תקופת רישיון החברה מ – 15 שנה ל – 30 שנה. תיקון זה הינו חיוני ליכולתה להקים המערכת, לגיוס הון ולהמשיך לפעול כעסק חי בטווח הארוך וכן הושג לראשונה כתוצאה ממעורבות הרשות הישג תקדימי (כלקח ממקרים דומים) בנוגע לרישום עלות צינור הגז לא כרכוש קבוע אלא כנכס בלתי מוחשי של החברה כאשר הנכס המוחשי והזכויות בו הם של המדינה ואילו החברה, הפועלת מכוח הרישיון, אמורה להיות זכאית להחזר עבור עלויותיה בהקמת המערכת השייכת למדינה כאמור. שיטת רישום זאת חשובה במיוחד בשירותים ציבוריים מונופוליסטיים ובתעשיית ינוקא מסוג הפעילות בה פועלת החברה והיא עשויה להקל על המדינה בהמשך בביצוע שינויים מבניים ומהלכי הפרטה ופיקוח ככל שידרשו. הישגים אלו הושגו תודות לעבודה מטה אותה הוליכה הרשות.

במהלך שנת 2006 קבעה רשות הגז תעריף זמני לחברה. החברה טענה, בהסתמך על חוות דעת של חברת הייעוץ דלויט טוש, כי התעריף המוצע אינו משקף את מבנה העלויות וההשקעות הנדרשות של החברה לאורך תקופת הרישיון וכי בתעריף זה היא תהיה מנועה מלגייס הון לצורך הקמת מערכת צינור הגז, מכיוון שלא תעמוד ביחסים הפיננסיים המינימאליים הנדרשים על ידי הגופים הפיננסיים. החברה פנתה לרשות החברות בבקשה שתסייע לה להציג את עמדתה בפני משרדי הממשלה ורשות הגז. רשות החברות בחנה את טענות החברה ומשהשתכנעה בצדקתן, פעלה, בשיתוף משרד האוצר ומשרד התשתיות ובסיוע יועץ כלכלי, כדי להביא לקביעת תעריף שיקנה לחברה את תזרימי המזומנים הדרושים לפעילותה. בסוף חודש דצמבר 2006 אישרה רשות הגז תעריף מעודכן לחברה, אשר שיקף עליה של עשרות אחוזים לעומת התעריף הזמני.

ביום 28/12/2006 גייסה החברה סכום בש"ח השווה לכ-66 מיליון \$ לצורך, בין היתר, הקמת המקטע הדרומי של מערכת צינור הגז. במסגרת היערכות החברה לגיוס, פנתה החברה לרשות החברות כדי לקבל את אישורה למנגנונים השונים

שנכללו במסמכי הגיוס. לאחר שהתקיימו מספר ישיבות בין נציגי רשות החברות לנציגי הנהלת החברה, תוקנו מספר סעיפים במסמכי הגיוס, לרבות בדבר המגבלות על חלוקת דיבידנד מהחברה לאורך תקופת הרישיון. לאחר שאושר הליך הגיוס באסיפה הכללית של החברה, הושלם בהצלחה הליך הגיוס, בתנאים כלכליים שיאפשרו לחברה את הקמת המקטע הדרומי של מערכת צינור הגז.

רשות החברות הנחתה את החברה לפעול להטמעת נושא אפקטיביות הבקורות הפנימיות והדיווח הכספי בהתאם לסעיפים 302 ו-404 של החוק האמריקאי Sarbanes Oxley.

7. חברת רכבת ישראל בע"מ

החברה הוקמה בשנת 1998 אך בפועל היתה מספר שנים ללא כל פעילות. בחודש דצמבר 2002 נחקק חוק רשות הנמלים והרכבות (תיקון מס' 11) התשס"ג-2002, לפיו מופרדת הרכבת מרשות הנמלים והרכבות (להלן – רני"ר) והופכת מחטיבה ברני"ר לחברה ממשלתית. כמו כן, המקרקעין, המיטלטלין והעובדים של הרכבת עוברים לחברה הממשלתית החדשה.

ביום 1 ביולי 2003, נכנס לתקפו תיקון 11 לחוק רשות הנמלים והרכבות, ורכבת ישראל החלה לפעול כחברה ממשלתית.

קודם ליום המעבר התבצעו הפעולות הבאות: מינוי דירקטוריון, מינוי נושאי תפקידים בחברה וחתימה על הסכם קיבוצי מיוחד עם עובדי החברה לשם הסדרת המעבר.

ביום 29 באפריל 2004 נחתמו המסמכים הבאים:

1. מסמך עקרונות לסבסוד הפעילות השוטפת לתקופה של 5 שנים המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2007, לפיו התחייבה הממשלה לסייע בפעילות השוטפת של החברה בדרך של מתן סובסידיה שנתית שתיגזר מההפרש שבין ההוצאה השנתית המוכרת לבין ההכנסה השנתית המוכרת.

2. מסמך עקרונות לביצוע תוכנית הפיתוח הרב שנתית לפיו תעמיד הממשלה לחברה מסגרות כספיות במשך 6 שנים המסתיימות ביום 31 בדצמבר 2008 לצורך יישום תוכנית הפיתוח המאושרת, בהיקף מצטבר שלא יעלה על 20 מיליארד ש"ח.

3. הסכם עקרונות למתן זכות שימוש ולהעברת זכויות במקרקעין, לפיו תעניק המדינה לחברה, באמצעות מינהל מקרקעי ישראל, הרשאת שימוש ל-20 שנים מיום חתימת ההסכם במקרקעין פעילים ובמקרקעין בהקמה ביום חתימת ההסכם.

המו"מ על הסכמי הקבע טרם הסתיים.

במהלך שנת 2006 התקיימו דיונים בין החברה לארגון העובדים, וכן בין החברה למדינה, במסגרת הועדה הבין משרדית לבחינת ביצוע שינוי מבני בחברה. בין הנושאים שנדונו היתה האפשרות לתאגד שתי חטיבות של החברה כחברות – בת: חברה בת למטענים וחברה בת לסחר ונדל"ן.

8. הפיכת מע"צ – יחידת סמך במשרד התחבורה לחברה ממשלתית מעצ – החברה הלאומית לדרכים בע"מ

בחודש אוגוסט 2003 קיבלה הממשלה החלטה על הקמת החברה, אשר תבוא במקום מע"צ אשר פועלת כיחידת סמך במשרד התחבורה. בהחלטה נקבע כי החברה תחל לפעול ביום 1 בינואר 2004.

החברה נרשמה כחוק ברשם החברות בחודש נובמבר 2003.

החלטת הממשלה הנ"ל קובעת, בין היתר, כי מע"צ תפעל במתכונת של חברת ניהול ולא של חברה מבצעת, והיא תעסוק בתכנון, פיתוח, הקמה ואחזקה של דרכים בינעירוניות בישראל.

בנוסף, הטילה הממשלה על שר התחבורה ועל נציבות שירות המדינה לסגור את מע"צ יחידת הסמך על מחוזותיה עד ליום 31 בדצמבר 2003.

בראשית חודש ינואר 2004 החל דירקטוריון החברה לפעול.

לצורך יישום הרפורמה נחתמו בין המדינה לחברה החדשה שני הסכמים:

הסכם תפעול ומימון – מסדיר את אופן פעילות החברה, תפקידיה והתחייבויותיה כלפי הממשלה ומטפל באופן השקעת הממשלה בהקמת כבישים באמצעות החברה.

הסכם העברת נכסים ופעילות – מסדיר העברת פעילות ונכסי מע"צ יחידת הסמך לחברה.

בנוסף החל מו"מ בין המדינה לחברה בנוגע להסכם ביחס למקרקעי הדרכים והנכסים התפעוליים.

כמו כן, נוהל מו"מ בין המדינה והחברה לבין ההסתדרות בנוגע להסכם תנאי ההעסקה בחברה.

במקביל ניהלה המדינה מו"מ עם ההסתדרות על תנאי הפרישה של עובדי יחידת הסמך המיועדים לפרישה/פיטורין ועל הסכם פנסיה והסכם מימון פנסיה לעובדים המועברים לחברה החדשה.

בחודש יולי 2005 נחתמו בין ההסתדרות למדינה הסכמים המסדירים את פרישת עובדי מע"צ מיחידת הסמך והעברת חלק מהם לחברה החדשה. הסכם תנאי ההעסקה בחברה הינו לתקופה של 5 שנים, כאשר הוא מתחדש ל-3 שנים נוספות בכל פעם, אלא אם הודיעו הצדדים על ביטולו או שינויו, והוא מעניק גמישות ניהולית להנהלה. חתימת ההסכמים נועדה לאפשר את הפעלת החברה במתכונת מלאה.

לחברה נקבע מבנה ארגוני חדש שיענה על מטרותיה כפי שהוגדרו על ידי הממשלה. המבנה החדש מבטא את מהות החברה כחברה מנהלת אשר נועדה לעסוק בתכנון, פיתוח ואחזקה של דרכים בינעירוניות בישראל. בניגוד למבנה

יחידת הסמך, מספר העובדים במבנה הארגוני החדש הינו קטן בצורה משמעותית ורוב כח האדם הינו בעל אופי הנדסי מקצועי.

הרשות הנחתה את החברה לפעול להטמעת נושא אפקטיביות הבקורות הפנימיות והדיווח הכספי בהתאם לסעיפים 302 ו-404 לחוק האמריקאי Sarbanes Oxley.

כמו כן, השקיעה החברה משאבים רבים בטיפול בדוחות הכספיים של החברה כדי שתתקבל באמצעותם תמונה מלאה על פעילות החברה.

9. רשות הנמלים – מעבר ל-4 חברות ממשלתיות

ביום 22 ביולי 2004 פורסם ברשומות חוק הספנות והנמלים, התשס"ד-2004. החוק מבטל את חוק רשות הנמלים, התשכ"א-1961. בהתאם לחוק הועברו הנכסים וההתחייבויות של רשות הנמלים לארבע חברות ממשלתיות שהוקמו ביום 21 ביולי 2004: חברת נמלי ישראל פיתוח ונכסים בע"מ ("חנ"י"), חברת נמל חיפה בע"מ, חברת נמל אשדוד בע"מ וחברת נמל אילת בע"מ. בנוסף, ניתן רישיון נמל לחברת מספנות ישראל בע"מ.

מטרת החוק הינה יצירת מבנה תחרותי של ענף הנמלים באמצעות חברות שמנוהלות על ידי הדירקטוריון וההנהלה הבכירה של כל חברה בראיה עסקית וכלכלית, לרבות התייעלות במבנה הארגוני ובהוצאות השכר של החברות. במסגרת השינוי המבני, נחתם הסכם עם העובדים וההסתדרות, הן לביצוע השינוי המבני והן לתהליכי הפרטה בחברות, וכן הוכנסו שיפורים בהסכם הקיבוצי, על מנת להגביר את הגמישות הניהולית בחברות. בנוסף, נקבעו יעדים בדרך להפרטה של החברות.

חברות הנמל הוסמכו על ידי שר התחבורה ושר האוצר להפעיל נמל ולתת בו, או בחלק ממנו, שירותי נמל בהתאם לתנאי ההסמכה והוראות חוק רשות הספנות והנמלים.

תפקידיה של חנ"י, כפי שהוגדרו בחוק, הינם להחזיק את המקרקעין המועברים ונכסים אחרים שהועברו אליה, לרכוש נכסים המיועדים להיכלל בתחום הנמל, לפקח על השימוש בנכסים, לתכנן לפתח ולתחזק את הנמלים כדי לתת מענה לצרכי המשק ולפעול לקידום התחרות בין הגורמים הפועלים בנמלים.

במהלך שנת 2005 נדונו בדירקטוריונים של החברות, בין היתר, היעדים ותוכניות הפיתוח של החברות בטווח הקצר ובטווח הארוך ואושרו התקציבים הרגילים ותקציבי פיתוח לשנים 2005 ו-2006.

לאחרונה, פרסמה חברת נמלי ישראל בע"מ תוכנית אב אסטרטגית ארוכת טווח לתקופה של 50 שנה לפיתוח נמלי הים התיכון של ישראל, המטרה העיקרית של תוכנית האב היא לאפשר לנמלי הים התיכון של ישראל לפתח ולהרחיב את התחרות ביניהם וליצור תשתית תחרותית עם נמלים אחרים באזורינו.

במהלך שנת 2006 לאחר שהועברה לרשות החברות טיוטא של יתרות הפתיחה, גובשה טיוטא מתקנת שכללה את הערות רשות החברות, הטיטא המתוקנת הועברה להתייחסותן של חברות הנמל וחנ"י. לאור הערות חברות הנמל וחנ"י התקיימו מספר פגישות ברשות החברות עם נציגי ממשלה שונים. היועץ הכלכלי הכין התייחסות להערות הנמלים ואילו בדצמבר 2006 נערך שימוע לחברות

הנמל ולחנ"י על ידי מנהל רשות החברות הממשלתיות ומנכ"ל משרד התחבורה ובהשתתפות נציג מאגף תקציבים, בעניין יתרות הפתיחה של החברות. לאחר השימוע, התפרסמה הכרעה וחברות הנמל וחנ"י נדרשו להכין דוחות כספיים על פי תוצאות השימוע.

בנוסף לנושא יתרות הפתיחה, הכין היועץ טיוטא ראשונית בעניין הרפורמה בתעריפים ודמי השימוש המשתנים, לפיה עודכן מודל דמי השימוש והתעריפים תוך כדי בחינה מפורטת ומורכבת של השפעת המודלים המוצעים על כלל משתמשי ההובלה הימית, על פי חתך ענפי של המשתמשים.

לצורך תיקון תקנות מס הכנסה בנושאים הנוגעים לרפורמה בנמלים, התקיימו מספר ישיבות עם נציגי מס הכנסה שבמהלכן גובשה טיוטת תקנות למס הכנסה. לאחר שהתקיימו מספר פגישות עם חברות הנמל וחנ"י, קיבלה רשות החברות את התייחסות חברות הנמל וחנ"י לטיוטא זו, שבעקבותיהן הוכנה טיוטא סופית לרבות חלוקת הפסדים מרשות הנמלים לחברות הנמל. טיוטת תקנות מס הכנסה סוכמה גם עם רשות המיסים.

במהלך שנת 2006 התקיימו מספר רב של ישיבות בין חברות הנמל, חנ"י וההסתדרות במטרה לגבש את כל מסמכי המכרז לצורך בחירת גורם פיננסי שינהל את הקופה המרכזית לקצבה של עובדי הנמלים וגימלאי רשות הנמלים בהתאם לחוק הספנות והנמלים. במהלך הישיבות היו חילוקי דעות רבים בין החברות אך בסופו של דבר הוכרעו המחלוקות בין החברות וגובשו המסמכים לצורך המכרז.

יצוין כי בראשית שנת 2007 הועברה טיוטת תקנון הקופה המרכזית לקצבה לעיונו של אגף שוק ההון.

הלשכה המשפטית

הלשכה המשפטית ברשות החברות הממשלתיות אחראית לכל ההיבטים המשפטיים בכל תחומי פעילותה ואחריותה של רשות החברות, הן בהיבט של הפרטת חברות ושינויים מבניים, והן בהיבט של פיקוח על פעילותן.

הייעוץ המשפטי ניתן הן לרשות והן למשרדים אחרים בכל הנוגע לעבודת הרשות או תחומי אחריותה, וכן, בעניינים מהותיים – לחברות הממשלתיות עצמן.

הלשכה המשפטית עסקה בשנת 2006 בנושאים הבאים:

הפרטה

בהכנה או בתהליך:

ליווי משפטי הדרוש להכנת חברות להפרטה, תוך תיאום בין פעולות הגורמים השונים המעורבים בהפרטה, ביחס לחברות הבאות: בתי זיקוק לנפט בע"מ (בז"ן), התעשייה האווירית לישראל בע"מ, החברה לאוטומציה במנהל השלטון המקומי בע"מ, החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות בע"מ, עשות אשקלון תעשיות בע"מ, בנק החקלאות לישראל בע"מ, בית הספר המרכזי למלונאות בע"מ – תדמור, תעשייה צבאית בע"מ (תעש), קרן השתלמות למהנדסים בע"מ, פי גלילות מסופי נפט וצינורות בע"מ.

השלמה

חברת בתי זיקוק לנפט - אשדוד בע"מ (בז"א).

פיקוח על חברות

ליווי משפטי של פעילות רשות החברות בכל הנוגע לסמכויותיה ולתחומי אחריותה מכח החוק.

הצעות חוק וענייני חקיקה נוספים

הצעות חוק ממשלתיות ופרטיות: טיפול, ייעוץ ומתן תגובות על הצעות חוק פרטיות אשר יש להן רלוונטיות לעניינים הנוגעים בעיקר לחברות הממשלתיות וכן לדירקטוריונים או דירקטורים של חברות ממשלתיות.

התקנת תקנות החברות הממשלתיות (דו"ח נוסף בדבר הפעילות שננקטו והמצגים שניתנו להבטחת נכונות הדו"חות הכספיים ודו"ח הדירקטוריון) (תיקון), צו בעניין הכרזה על אינטרסים חיוניים של המדינה בחברת בתי זיקוק לנפט - אשדוד בע"מ (בז"א).

ייעוץ והכנת חומר בעניין תיקים בבית המשפט

סיוע בהכנת מסמכי בית-דין בתביעות ובעתירות שרשות החברות היא צד להן.

מינוי דירקטורים, מנכ"לים ויושבי ראש דירקטוריונים בחברות ממשלתיות ובתאגידים ציבוריים

מתן ייעוץ וחוות דעת משפטיות לוועדה לבדיקת מינויים, הפועלת על-פי חוק החברות הממשלתיות. טיפול וייעוץ בעניין פיטורי דירקטורים. טיפול בשאלות הכרוכות בכהונתם של נושאי משרה, כגון ניגוד עניינים, לרבות בתאום עם היועץ המשפטי לממשלה.

מינוי יועצים משפטים לחברות ממשלתיות

מתן ייעוץ משפטי לרשות ולוועדה הציבורית שהוקמה על-פי כללי החברות הממשלתיות (מינוי יועצים משפטיים ושכרם) התשנ"ד-1994.

מינוי רואי חשבון לחברות ממשלתיות עפ"י כללי החברות הממשלתיות (מינוי רואה חשבון ושכרם)

מתן ייעוץ משפטי לרשות ולוועדה הציבורית שהוקמה על-פי כללי החברות הממשלתיות (מינוי רואי חשבון ושכרם), התשנ"ד – 1994.

הכנת הצעות להחלטות ממשלה וועדותיה

בנוסף לטיפול לגופו של עניין, טיפול אדמיניסטרטיבי במשלוח העתקי החלטות הפרטה ופרסומן ובדיקת הנושאים כמתחייב מהחלטות כאלה עפ"י חוק החברות הממשלתיות.

מסמכים המתחייבים מחוק החברות הממשלתיות

הכנת מסמכים המתחייבים מחוק החברות הממשלתיות כגון הוצאת תעודות לחברות ממשלתיות.

יחידת חשבונאות מיסוי והערכת חברות

היחידה מופקדת ברשות החברות על מילוי פונקציות החשבונאות, המיסוי והערכת החברות.

חשבונאות

1. כתוצאה מהתיקונים שנעשו בחוק החברות הממשלתיות ולצורך הפעלתם, בשים לב, בין היתר, להמלצות שנכללו בדוחות מבקר המדינה, הוקמו צוותים מקצועיים שפועלים באופן שוטף לבחינת הנעשה בתחום בארץ ובעולם בחברות ממשלתיות וציבוריות. תוצאות עבודת הצוותים באות לידי ביטוי, בין היתר, בהוראות הרשות לחברות בנושא דוחות כספיים (מבוקרים, סקורים, תקציביים), דוחות דירקטוריון ודוחות ביצוע ביקורת פנימית וחיזונית ובנושאי רוחב כגון הצהרת מנהלים ובהטמעת בקורות פנימיות אפקטיביות לאחר שהצוותים המקצועיים בחנו, בין היתר, את חקיקת סרבנס-אוקסלי בארה"ב (להלן "SOA") וההיערכות הנדרשת בעקבות פרשת אנרון ואחרות ודוחות מבקר המדינה (הוראות אלו ניתנים להורדה באתר האינטרנט של הרשות), הוראות הרשות בנושא מרכזי רווח בחלק מחברות התשתית ותקנות שר האוצר בנוגע ליישום מדיניות חשבונאית בהתאם למטבע הדיווח הרלוונטי ומדיניות הרגולציה בחברת החשמל.

2. בהוראות הרשות נכללת גם תשתית אינפורמטיבית חלקית שתשמש, בין היתר, בהערכות אשר החלו בחברות ממשלתיות עיקריות ליישום סעיף 404 ב-SOA הדרוש במתן חוות דעת ההנהלה ורואה החשבון על אפקטיביות הבקורות הפנימיות וכן יישום ההערכות במעבר לתקינה חשבונאית בינלאומית. חלק מהנושאים שנבחנו טרם באו לידי ביטוי, הואיל וטרם נשלמה הכנתם ובכלל זה מינוי בודקים לגבי סוגיות בעיתיות בחברות ממשלתיות בהתאם לתקנות שהותקנו בחודש מרץ 2005, סוגיות רישום נכסי המדינה בחברות הממשלתיות בהתאם להמלצות מבקר המדינה ולתקינה הבינלאומית, הגדלת הבדיקות בחברות מעורבות עיקריות לאור התיקונים שנעשו בחוק, ביצוע החלטת הממשלה מאוגוסט 2004 בנוגע לתקינה חשבונאית בתאגידים סטוטוריים בעלי מאפיינים דומים לחברות ממשלתיות.

3. הדוחות הכספיים של החברות הממשלתיות כוללים, בין היתר, דוחות שנתיים, דוחות רבעוניים וכן דוחות רב שנתיים לגבי תקציבי דוחות כספיים לטווח ארוך. יש לציין כי הן הצהרות המנהלים שנדרשו והן תהליך יישום אפקטיביות הבקורות בחברות לכשיושם אמורים לתת תימוכין לנכונות הדוחות הכספיים ונכונות מידע צופה פני עתיד אשר נכלל ומשמש תשתית להכנת התקציבים ודוחות החברה בנוגע לביצוע המטרות והיעדים שנקבעו לחברה והסיכונים העלולים למנוע ביצוע מטרות ויעדים אלו.
4. החברות נדרשו למערך של דיווחים בנושאי דוחות כספיים מבוקרים, סקורים, ותקציביים כאשר הדירקטוריון נדרש להגיש טיוטת דוחות כספיים שנתיים וחומר נלווה להם תוך חודשיים מתום שנה, ודוחות כספיים רבעוניים ודוחות ביצוע תקציב רבעוניים תוך 45 יום לאחר תום כל רבעון.
5. החברות ורואי החשבון הונחו להקפיד על עריכת דוחות כספיים מבוקרים, סקורים ותקציביים, לפי מיטב שיקול הדעת בדבר נכונותם החשבונאית והגילוי הנאות, לרבות העדר פרטים מטעים או בלתי נכונים בהם, ועל הגשתם במועדים שנקבעו בהוראות הרשות.
6. כמו כן, הונחו החברות בהוראות כי מתכונת הדוחות ורמת הפרוט הקיימים בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים המיועדים לגורמי חוץ, אמורים לשמש בסיס לתקציבי הדוחות הכספיים המיועדים לקבלת החלטות בתוך החברה.
7. לבדיקת נכונות תקציבי הדוחות הכספיים החשבונאים הנכללים בתכנית העבודה הרב שנתית התבקשו החברות להסתייע ברואה החשבון המבקר את החברה.
8. החברות נדרשו לעדכן את תקציביהן באופן שוטף במסגרת הדירקטוריון אחת לרבעון, או כל אימת שהסתמנה סטייה מהותית של כ-10% בעיקרי תקציב ההכנסות או 10% ומעלה בעיקר תקציב ההשקעות והמקורות להן, לפי המוקדם.
9. כמו כן, נדרשו החברות לפרט את התכניות התקציביות בדבר ההכנסות וההוצאות והרווחיות באופן נפרד לכל מרכז רווח (ובחברות שלא למטרות רווח - מרכז עלות), בין אם מדובר ב"פרוייקט", "קו יצור", חטיבה", "מוצר או שרות", "לקוח", שהיקפם מהותי, דהיינו מהווים 10% ומעלה מעיקרי התקציב דלעיל.
10. החברות נדרשו להציג אסמכתאות ותחשיבים לביסוס מערכת ההנחות המרכזית שבתקציביהן. בנוסף לניתוחי רגישות, הצגת יעדים, ביטוי לייעוד רווחים, ודוחות כספיים חזויים פרופורמה, ניתוחי השוק והענפים במסגרתם תפעל החברה.
11. החברות נדרשו לתת גילוי בדוחות הכספיים ובדוחות הדירקטוריון השונים ליעדים שנקבעו להן בין בחקיקה, בין בהחלטת ממשלה או על ידי רשות מוסמכת על פי דין לקבוע יעדים וכן בהסכמים בין החברה לבין המדינה או רשות מרשויותיה ועל מידת הגשתם.

12. נקבעו מטרות ועקרונות לעבודת הדירקטוריון בחברה לצורך הכנת הדוחות המוגשים על ידן לרשות ואשר פורטו בהוראות דוחות כספיים 1-2006.

13. רואה החשבון המבקר את החברה נדרש להציג את הערותיו בפני הדירקטוריון לקראת הדיונים בדוחות הכספיים המבוקרים הסקורים או התקציבים ולערוך סקר על הבקרה הפנימית בחברה וניתוח גורמי הסיכון בה, להעיר בפני הרשות והדירקטוריון כל אימת שפעולות החברה אינן נעשות בהתאמה לחוק החברות הממשלתיות, החלטות הממשלה והנחיות הרשות לרבות בנושאי שכר, ניהול תקין, תקציב, ביקורת פנימית וניטרול גורמי הסיכון ודיווחים כספיים.

14. רשות החברות הממשלתיות הורתה באופן גורף לכלל החברות הממשלתיות כי בחוות דעת רואה החשבון לדוחות הכספיים תהיה התייחסות גם ליישום הוראות הרשות לגבי המידע הנוסף הנדרש בדוחות הכספיים וזאת, בין היתר, בהתאם להחלטת הממשלה מאוגוסט 2004 אשר קבעה כי התקינה הייחודית לחברות ממשלתיות הינה בנוסף לתקינה של הסקטור הפרטי, או כהרחבה או כחידוד של נושאים ספציפים לחברות ממשלתיות כמפורט בהוראות הרשות. בהחלטת הממשלה נקבע כי התקינה הייחודית לחברות ממשלתיות כאמור לעיל תתבצע בהתאם לחוק החברות הממשלתיות, וכי הרשות תמשיך להסתייע בצוותים המקצועיים שהוקמו על ידה לצורך זה.

15. אפיונים ודגשים מיוחדים בהוראות הרשות לגבי דוחות כספיים :

15.1 יישום המדיניות החשבונאית המדויקת ביותר.

15.2 החותמים על הדוחות והצהרות המנהלים: יו"ר דירקטוריון, מנכ"ל והאחראי על הכספים בחברה.

15.3 גילוי ליעדים שנקבעו לחברה, מגבלות בעמידה ביעדים וכיו"ב.

15.4 ייעוד רווחים בהתאם לסעיף 33 (ג) בחוק החברות הממשלתיות.

15.5 גילוי נכסים סמויים.

15.6 תקינות רישום זכויות ונכסי המדינה בחברה.

15.7 גילוי לאיתור, זיהוי ורישום נכסים.

15.8 ניצול מיטבי של נכסים.

15.9 גילוי לעסקאות והתקשרויות עם המדינה ורשויותיה תוך הבחנה בין פעולות כריבון, כבעל עניין, כלקוח או כספק.

15.10. גילוי לערך הכלכלי הנכון וההוגן של נכסים, לרבות גילוי שמאוויות הערכות שווי ודוחות אקטואריים בלתי תלויים.

15.11. תהליך מתמשך לביצוע בקרות פנימיות אפקטיביות בחברות.

15.12. גילוי לנשיאה באחריות של נושאי משרה עיקריים.

15.13. גילוי לציות לחוקים ולהוראות, לרבות הוראות הרשות.

16. תוכן הצהרת המנהלים כולל, בין היתר:

16.1. אין בדוחות כל מצג לא נכון של עובדה מהותית.

16.2. לא חסר בהם מצג של עובדה מהותית.

16.3. הדוחות משקפים באופן נאות מכל הבחינות המהותיות את המצב הכספי ותוצאות הפעילות.

16.4. גילינו לרו"ח את כל הליקויים בבקרה הפנימית.

16.5. גילינו לרו"ח כל תרמית בה מעורבים מנהלים או עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה.

יש לציין כי חששות נושא המשרה קודם למתן ההצהרה והפעולות הננקטות לבדיקת נכונות ההצהרה מגבירות את אמינות הדוחות הכספיים. כמו כן, ההצהרה יוצרת התייחסות מעמיקה יותר לדוחות ולאפקטיביות הבקרה הפנימית. נושאי המשרה מחתימים, בין היתר, מנהלי מפעלים, מנהלי חטיבות, מנהלים זוטרים ובעלי תפקידים זוטרים רלבנטיים על ניסוחים רלוונטיים מהצהרות המנהלים, דבר המביא לשינויים חיוביים ביעדי ודפוסי ההתנהגות בארגון. נוצר הליך של מתן הוראות פנימיות ליישום ההצהרות ע"י הגברת הפיקוח והבקרות. החברות מקיימות התייעצויות עם מומחים לגבי היישום. נוצר צמצום פערים בין מטרות פורמליות של החברה למטרות בפועל תוך שינוי חיובי של דפוסי ההתנהגות של מנהלים ועובדים בחברה.

17. הובהר לחברות כי דוח הדירקטוריון מהווה חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים וזאת בהמשך למגמה הבינלאומית למתן מידע נוסף על הנדרש בדוחות הכספיים. דוח זה כולל, בין היתר, תיאור תמציתי של התאגיד וסביבתו העסקית, גילוי לביצוע מטרות ויעדים, תיאור המצב הכספי, תוצאות פעילות, נזילות, מקורות מימון, אומדנים חשבונאיים קריטיים, מידע בנוגע לביקורת הפנימית.

18. החברות נדרשו להגיש דוח על עבודת הדירקטוריון הכולל, בין היתר:

18.1. אופן המילוי היעיל של תפקידי הדירקטוריון.

18.2. נושאים עיקריים שנדונו והחלטות שנתקבלו בישיבות הדירקטוריון ובוועדותיו.

18.3. מעקב אחר יישום החלטות הדירקטוריון.

18.4. התייחסות לפעולות שננקטו לזיהוי וניהול סיכונים.

18.5. התייחסות לדיונים בנוגע להתקשרויות ותקציבי משנה עיקריים.

18.6. ממצאי בדיקת זכויות החתימה.

18.7. פרטים בנוגע לתאגידים (לרבות שותפויות, עסקאות משותפות, נאמנויות).

19. ניתנו לחברות הנחיות בנוגע לביקורת הפנימית לרבות בעניין תוכנית העבודה השנתית (המפורטת) והתלת שנתית של המבקר הפנימי והתקציב ותקן כוח האדם הנכון לביצועם. כמו כן נוספו מספר נושאי רוחב שהחברות ורואי החשבון התבקשו להתייחס אליהם וביניהם:

לבחון את סבירות זכויות החתימה בחברות והשימוש בהן בהשוואה למקובל ולצורכי החברה ולאחריות הדירקטוריון בהתאם לחוק החברות הממשלתיות ולהוראת כל דין.

לפעול להשגת התאמת יתרות מלאה עם המדינה ולוודא את תקינות רישום זכויות המדינה ביתרות הנכסים, ההתחייבויות, ההון ושאר ההתקשרויות עם המדינה.

20. לאור הניסיון שנצבר לגבי יישום השינויים בחוק וההוראות מכוחו, הובהר לחברות כי הן מחוייבות ליצירת הערכות מתאימה בחברה אשר, בין היתר, תגרום לכך שהאורגנים בחברה, לרבות נושאי המשרה בה, יקפידו על ציות לחוקים, לתקנות והוראות, לרבות הוראות הרשות. דוחות כספיים אשר לא יכללו מידע כנדרש בהתאם להוראות כל דין, לרבות מכח הוראות הרשות בהתאם לחוק, יחשבו כדוחות שאינם ערוכים כדין ועל רואה החשבון המבקר לפנות לרשות זמן סביר מראש במקרה כזה. כמו כן, הובהר כי לגבי דוחות שלא יוגשו במועד בהתאם לנדרש בהוראות הרשות, תשקול הרשות נקיטת סנקציות ופעולות שהוסמכה לנקוט. בנוסף לכך, ככל שהדבר נוגע להמשך כהונתם של חברי דירקטוריון או נושאי משרה אחרים בחברה, תתחשב הרשות, בין היתר, בפעולותיהם להגשתם במועד של הדוחות שנדרשו בהוראות הרשות.

21. היחידה פועלת במסגרת צוות בינמשרדי (הכולל את נציגי רשות החברות הממשלתיות החשב הכללי ומשרד המשפטים) שהוקם בהתאם להחלטת ועדת השרים לביקורת המדינה ליישום המלצות מבקר המדינה בנוגע לתקינה חשבונאית ממשלתית כפי שפורטו בדוח מבקר המדינה 53. בהתאם לכך, נקבע בהחלטת ממשלה בק/ 70 מיום 20.7.2004, **כי התקינה הייחודית לחברות ממשלתיות הינה בנוסף לתקינה של הסקטור הפרטי, או כהרחבה או כחידוד של נושאים ספציפים לחברות ממשלתיות כמפורט בהוראות הרשות. בהחלטת הממשלה נקבע כי התקינה הייחודית לחברות ממשלתיות כאמור לעיל תבצע בהתאם לחוק החברות הממשלתיות, וכי הרשות תמשיך להסתייע בצוותים המקצועיים שהוקמו על ידה לצורך זה.**

בהחלטת הממשלה נקבע עוד כי תאגידים סטטוטורים שאופי פעילותם עסקי ו/או שהם פועלים כמשק סגור, ידווחו בהתאם לתקנים החשבונאיים החלים על הסקטור הפרטי ובהתאם להחלטת הצוות הבינמשרדי תקבע להם תקינה ייחודית בדומה לתקינה החלה על חברות ממשלתיות בשינויים המתחייבים.

בהליך זה הנמצא בראשיתו פועלת היחידה במסגרת צוות בינמשרדי הכולל נציג החשכ"ל (מרכז) ומשרד המשפטים. הליך זה, לכשיתקדם, יצריך השקעה מרובה של תשומת כוח אדם מקצועי.

רואי החשבון המבקרים את החברות הממשלתיות

הרשות מקיימת קשר שוטף, במידת האפשר, עם רואי החשבון המבקרים במגמה לסייע להם למלא את תפקידי ביקורת החברות ונושאי המשרה בהן, המוטלים על רואי החשבון המבקרים כ"זרוע הארוכה" של הרשות בהתאם להוראות חוק החברות הממשלתיות והכללים שנקבעו מכוח חוק זה.

לרואי החשבון המבקרים ולחברות הובהר בהוראות, כי הרשות מייחסת משקל רב לביסוס אי תלותו של רואה החשבון המבקר בגוף המבוקר וליכולתם של בעלי המניות להסתייע בו כגורם מפקח מטעמם בהתאם למיטב הביקורת, המיומנות ושיקול הדעת המקצועיים וללא השפעת אינטרסים ושיקולים זרים.

רואי החשבון המבקרים נדרשו, בין היתר, לנקוט בכל הצעדים הנדרשים למניעת נזקים לחברה ולבעלי מניותיה כתוצאה מרשלנות מקצועית או מפעולה שלא לפי מיטב שיקול הדעת או כתוצאה מקיומם של פרטים בלתי נכונים או מטעים בדוחות הכספיים ובדיווחים המוגשים על ידי המשרד בהתאם להוראות והנחיות הרשות, או בשל העדר כיסוי ביטוחי נאות כנגד סיכונים מקצועיים הכרוכים במילוי תפקידו, כאמור בהתאם להוראות והנחיות הרשות.

בהחלטת ממשלה בק/ 70 מיום 20.7.2004 נקבע, בין היתר, כי לגבי תאגידי סטטוטורים שאופי פעילותם עסקי ו/או שהם פועלים כמשק סגור, מנהל רשות החברות הממשלתיות והחשב הכללי יגישו לוועדת השרים הצעה לעניין ועדה שתקבע הליך לבחירה והעסקה של רואי חשבון מבקרים בלתי תלויים בדומה לתהליך בחירת רואי חשבון בחברות ממשלתיות. ההערכות בעניין זה צפויה לדרוש תשומות כוח אדם ניכרות הן בשלב גיבוש בהצעות והן בשלבי היישום של החלטת הממשלה ומינורי רואי חשבון בתאגידי סטטוטוריים להם מאפיינים מסוימים כשל חברות ממשלתיות.

יעוד רווחים

בהתאם לחוק החברות הממשלתיות, טעונה החלטת דירקטוריון חברה ממשלתית בדבר יעוד רווחים בדוחות הכספיים אישור הרשות. במקרה של מחלוקת, נדרשת הכרעת השרים האחראים על החברה. הרשות קבעה מדיניות של חלוקת דיבידנדים בשיעור 50%-60% מהרווח המתואם (הריאלי) הנקי השוטף התקופתי (לפני בונוס לעובדים) ודיבידנדים מהרווחים הצבורים בהתאם לדרישה ספציפית של הרשות לאחר בחינת מצב החברה ויכולתה לשלם דיבידנדים לבעלי המניות.

הרשות פועלת לסייע באיתור החברות הפוטנציאליות לתשלומי דיבידנדים כאמור וגיבוש עמדת הרשות לגבי הדיבידנדים אותם ראוי כי החברות ישלמו.

מיסוי

הרשות פועלת בתחום זה במספר היבטים:

1. חקיקה בנוגע להקלות במיסוי בנוגע לשינויים מבניים. כך למשל נקבע במסגרת סעיף 103א(א1): "המנהל, בהתייעצות עם מנהל רשות החברות הממשלתיות, רשאי לאשר כי הוראות חלק זה יחולו על חברות ממשלתיות וחברות בת ממשלתיות בשינויים שקבע, לרבות אי תחולה של חלק מהוראות חלק זה, ובלבד ששיעור ההחזקה של המדינה או של רשות הפיתוח כמשמעותה בחוק רשות פיתוח (העברת נכסים), התשי"א-1950, 18, בזכויות לרווחים ובזכויות לנכסים בפירוק, בחברות כאמור, במישרין או בעקיפין, לא יפחת במועד שינוי המבנה, מ-90%; בסעיף קטן זה, "מנהל רשות החברות", "חברה ממשלתית", ו"חברה בת ממשלתית" - כהגדרתם בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975".

2. במסגרת השינוי המבני ברשות הנמלים, הדואר, הרכבת, תשתיות נפט ועוד נקבעו במסגרות שונות (חקיקה, הסכמים ופרה רולינג עם שלטונות המס וכן הוראות מיוחדות לענייני מיסוי) הסדרת השינויים מהבחינה המיסויית.

3. בחינת סוגיות מיסויות בחברות ממשלתיות וההשלכות על פעילותן –

3.1. עם הפיכת מע"צ לחברה ממשלתית נבחנו סוגיות מיסוי החברה כמלכ"ר או כחברה עסקית וההשלכות על פעילות החברה עקב כך.

3.2. במהלך השינוי המבני בדואר (מעבר מרשות לחברה) נעשה ניתוח השלכות השינוי בסטטוס המיסוי של המעבר בין סוגי התאגידים על התוצאות העסקיות של החברה.

הערכת חברות

עבודת הערכת החברות כוללת, בין השאר, סיוע בהערכת מצבן העסקי והמבני של החברות במסגרת הענפים בהם הן פועלות, תוך בחינת השינויים הנדרשים בהן וסיוע בביצוע הערכת שווי של חברות, תוך התייחסות לפעולות הנדרשות על מנת להגדיל את התמורה הכוללת למדינה כבעלים או כריבון. למשל, ע"י חלוקת דיבידנדים מרווחים שוטפים או צבורים או הפרטה, או ביצוע שינויים מבניים בחברות ובמסגרת זאת נערכו נבחנו התוכניות עסקיות בנמלים, בדואר, בחברת החשמל, בצים ובחברות נוספות. כמו כן נבחנו הערכות שווי של חברות לקראת הפרטה כדוגמת בזק ועשות אשקלון.

תוצאת לוואי הנגזרת מהערכה ובדיקה של החברות היא סיוע בסיווג החברות על בסיס נתונים כספיים ואחרים, במסגרת הועדה הציבורית לסיווג חברות.

יחידת שכר וכת אדם בחברות

כללי

בסעיף 54(5) לחוק החברות הממשלתיות הוטל על הרשות לעקוב אחר מדיניות השכר של החברות. בסעיף 32(א)(4) הוטלה על הדירקטוריון החובה לקבוע את שכרם של עובדי החברה עפ"י הכללים שקבעה לכך הממשלה ובאישורה. במסגרת

סעיפים אלו מביאה הרשות לאישור הממשלה את הצעותיה בנושאי מדיניות שכר ותנאי עבודה כאשר נציגי הרשות בדירקטוריונים מקיימים מעקב שוטף אחר הביצוע.

1. שכר ותנאי העסקת מנכ"לים ועובדים בכירים בחברות הממשלתיות

א. בהמשך להחלטת ועדת שרים לענייני כלכלה – תנאי העסקתם של מנכ"לים, יו"רים פעילים ועובדים בכירים, מוסדרים בהסכמי עבודה אישיים.

עיקרי ההסכם האישי:

1. שכר כולל בהתאם לסיווג החברה.

2. הפסקת כהונה בהודעה מוקדמת של 3 חודשים.

ב. בתקופת הדו"ח טיפלה רשות החברות באישור שכרם ותנאי העסקתם של המנכ"לים והעובדים הבכירים בחברות הממשלתיות כמתחייב מסולמות השכר השונים בחברות הממשלתיות והעסקיות ובחברות הממשלתיות הלא עסקיות.

ג. בתקופת הדו"ח המשיכה הרשות להסדיר את תנאי שכרם והעסקתם של העובדים הבכירים בחברת רכבת ישראל ומע"צ.

ד. בתקופת הדו"ח הסדירה הרשות את תנאי שכרם והעסקתם של המנכ"ל והעובדים הבכירים בחברת הדואר, בעקבות הפיכתה לחברה ממשלתית.

ו. בתקופת הדו"ח עדכנה רשות החברות את שכר המנכ"לים כדלקמן:

בחברות העסקיות

1. בעקבות ירידת/עליית המדד עודכן סולם השכר עפ"י המדד בהתאם לשיעור ירידת/עליית המדד.

2. בנוסף, רשאי הדירקטוריון לאשר למנכ"ל ולעובדים הבכירים החתומים על חוזה צמוד מדד, תגמול אישי עד תקרה של 10% משכרו התקופתי של העובד (התשלום הוא חד פעמי, אחת לשנה).

בחברות הלא עסקיות – בעקבות ירידת/עליית המדד עודכן סולם שכר עפ"י המדד בהתאם לשיעור ירידת/עליית המדד.

לגבי עובדים ותיקים בחברות עסקיות ולא עסקיות אשר שכרם מתעדכן עפ"י השכר הממוצע במשק עודכן השכר בהתאם לשינוי בשכר הממוצע במשק.

2. סיווג חברות

ועדת סיווג שהוקמה בהתאם להחלטת ועדת שרים לענייני כלכלה מורכבת ממנהל הרשות, הממונה על השכר באוצר ו-2 נציגי ציבור.

בתקופת הדו"ח התכנסה ועדת הסיווג על מנת לקבוע את סיווגן של חברת מע"צ וחברת הדואר בעקבות הפיכתן לחברות ממשלתיות ואת סיווגן של חברות חדשות שהוקמו: חברת מקורות ייזום ופיתוח בע"מ והחברה לאיתור ולהשבת נכסים של נספי השואה בע"מ.

3. שכר ותנאי העסקה של העובדים בחברות הממשלתיות – פעילות בתקופת הדו"ח

3.1 בתקופת הדו"ח המשיכה הרשות לפעול להסדרת זכויות העובדים בחברת בתי זיקוק לנפט בע"מ, בעקבות החלטת הממשלה בדבר פיצול והפרטת בתי הזיקוק. בתקופת הדו"ח נחתמו ההסכמים עם העובדים אשר הסדירו את זכויותיהם בגין הפיצול וההפרטה של בתי הזיקוק.

3.2 בתקופת הדו"ח המשיכה הרשות לפעול בעניין מתן הנחיות לחברות בדבר יישום תקנות החברות הממשלתיות (כללים בדבר העסקת קרובי משפחה) ותקנות החברות הממשלתיות (כללים בדבר אופן בחירת פקידים בכירים) ופעלה לקבלת נוהלים מהחברות הממשלתיות בדבר אופן המינוי והבחירה של עובדים בכירים.

3.3 בתקופת הדו"ח טיפלה הרשות בבדיקה ואישור בקשות לתשלום בונוס ומענק התייעלות בחברות ממשלתיות, עפ"י הכללים שנקבעו לענין זה.

3.4 בתקופת הדו"ח המשיכה הרשות במו"מ עם הנהלת חברת החשמל וארגון עובדי חברת החשמל בכל הנוגע לאישור הסכם שכר בחברה. בתקופת הדו"ח נחתם הסכם שכר בחברה.

3.5 בתקופת הדו"ח המשיכה הרשות במו"מ עם עובדי בנק החקלאות בעקבות החלטת הממשלה על הפרטת הבנק ומכירת נכסיו, בדבר הסדרת תנאי הפרישה של העובדים אשר יפרשו במסגרת מכירת הבנק וסגירתו. בתקופת הדו"ח אושר נוסח הסכם קיבוצי מיוחד בדבר תנאי הפרישה של עובדי הבנק.

3.6 בתקופת הדו"ח המשיכה הרשות בטיפול בהסדרת זכויות העובדים בחברת ערים ובחברת תדמור וזאת בעקבות החלטות ממשלה בדבר הפרטת חברות אלה. הטיפול בנושא טרם הסתיים.

3.7 בתקופת הדו"ח ניהלה הרשות מו"מ עם עובדי חברת המדליות בעקבות החלטת הממשלה על הפרטת החברה. הטיפול בנושא טרם הסתיים.

3.8 בתקופת הדו"ח העבירה הרשות לחברות הנחיות בנוגע לתשלום שכר לעובדים אשר נעדרו מעבודתם בשל המצב הבטחוני ששרר במקום עבודתם או במקום מגוריהם בתקופת החירום באיזור הצפון.

3.9 בתקופת הדו"ח העבירה הרשות לחברות הנחיות בנוגע לתשלום פיצוי מיוחד לעובדים שהועסקו בתקופת החירום באיזור הצפון.

3.10. בתקופת הדו"ח טיפלה הרשות באישור הסכמים קיבוציים בחברת נמל אשדוד.

3.11. בתקופת הדו"ח טיפלה הרשות באישור הסכמי פרישה בחברות רכבת ישראל, בתעשייה האווירית ובחברת נמל אשדוד. הטיפול בנושא טרם הסתיים.

4. ביקורת ומעקב

4.1. במסגרת תפקידיה עפ"י סעיף 54(5) לחוק החברות הממשלתיות מצאה רשות החברות חריגות שכר בחברת החשמל, הן בשכר העובדים הבכירים והן בשכרם של שאר העובדים. בתקופת הדו"ח, המשיכה רשות החברות לפעול בתיאום עם הפרקליטות ויחידת השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר, לביטול החריגות הנ"ל. הטיפול בנושא זה טרם הסתיים.

4.2. בתקופת הדו"ח נבדקו חריגות שכר לכאורה בחברות הממשלתיות לשנת 2005. נמצאו חריגות שכר בחברות מתנ"סים, תש"ן, רכבת ישראל וחברת החשמל. רשות החברות טיפלה בחריגות בתיאום עם יחידת האכיפה במשרד האוצר ופעלה לביטול החריגות. הטיפול בחריגות השכר בחברות אלה טרם הסתיים.

5. תביעות משפטיות

5.1. בתקופת הדו"ח המשיכה הרשות לטפל בתביעות משפטיות שהוגשו ע"י חברת החשמל בעקבות עיצומים שנקטו ונוקטים עובדי חברת החשמל.

היחידה המינהלית

כ ל י

- הכנת הדו"ח השנתי של הרשות על פעילות החברות הממשלתיות, קבלת חומר, עיבודו והכנתו לקראת הדפסתו. הכנת סקירת פעילות הרשות בשנה קודמת.
- מתן שרותים מינהליים שוטפים לעובדי הרשות.
- ריכוז עבודת הוועדות הציבוריות, הפועלות ליד הרשות, למינוי רואי חשבון ויועצים משפטיים וקביעת שכרם. כמו כן מטפל הצוות בהפעלת התקנות למינוי רואי חשבון ויועצים משפטיים לחברות הממשלתיות וקביעת שכרם, על פי התקנות שהותקנו כמתחייב מפרק ו' סימן (ב) בחוק החברות הממשלתיות.
- טיפול בשאלונים של רואי-חשבון ויועצים משפטיים המציגים מועמדותם לשמש בחברות ממשלתיות ודרוגם בהתאם לדרוג החברות וקליטת פרטי העסקתם של רואי חשבון ויועצים למערכת המיחשוב.
- טפול במינוי דירקטורים בחברות הממשלתיות כולל עדכון הנתונים במחשב.
- מעקב אחר תקון הליקויים בחברות ממשלתיות שהופיעו בדו"ח מבקר המדינה.
- טיפול מינהלי בהעסקת יועצים מהארץ ומחו"ל במכירת חברות ממשלתיות.

יחידת המחשב והדיווחים

ברשות החברות כ-50 עובדים ולכל עובד תחנת מחשב. הרשות מחוברת למחשב האוצר, ומקבלת שירותי מחשוב משרד זה.

המשרד הממוחשב הוא LOTUS-NOTES ואנו עובדים לפי הנחיות האוצר ובתחזוקתו.

מערכות יישומיות :

רואי חשבון - מאגר פרטי רואי חשבון אשר מבקשים להימנות לרואי חשבון של חברה ממשלתית. המערכת מסווגת ומתאמת בין חברה לבין משרד המתאים לבקר חברה מסדר כלשהו.

יועצים משפטיים - מערכת המבצעת מעקב אחר היועצים המשפטיים המתמנים לחברות הממשלתיות.

דירקטורים - מאגר נתונים דירקטורים לחברות הממשלתיות סטטיסטיקות וכו' על מצב הדירקטוריונים בחברות ממשלתיות.

יועצים חיצוניים - מאגר התקשרות בין רשות החברות לבין יועצים חיצוניים לרשות ומעקב אחר תשלומים.

דו"ח הרשות - קליטת שאלונים ודו"חות כספיים, מערכת אגרטיבית על נתוני החברה, ושליחת קבצים להוצאה לאור.

לרשות החברות אתר באינטרנט ובו : דו"חות הרשות, חוזרים ופרסומים שונים.

כתובתו : WWW.GCA.GOV.IL

הכנת האתר היא באחריות משרד האוצר.

ועדות

ועדות למינוי יועצים משפטיים ורואי חשבון וקביעת שכר טרחתם

כללי

בהתאם להוראות סעיפים 47(ג) ו-44(ג) לחוק, טעון מינוי של יועץ משפטי ורואה חשבון לחברה ממשלתית וכן שכר טרחתם - אישור הרשות.

תהליך האישור נקבע בכללים שהוצאו כתקנות ע"י שרי המשפטים והאוצר ואושרו ע"י ועדת הכספים של הכנסת. הוועדות הציבוריות מתמנות ע"י השרים ומתפקידן להמליץ בפני מנהל הרשות בנושאים שהוזכרו לעיל.

א. ועדת המינויים ליועצים משפטיים וקביעת שכרם

הוועדה מונתה לאחר התקנתם של כללים חדשים הקרויים - "כללי החברות הממשלתיות (מינוי יועצים משפטיים וקביעת שכרם) התשנ"ב-1992".

בעקבות הכללים החדשים, הוציאה רשות החברות נוהל לכל החברות הממשלתיות בדבר אישור מינוי היועץ המשפטי וקביעת שכרו. הנוהל מופיע באתר הרשות שכתובתו WWW.GCA.GOV.IL

הועדה קיימה בתקופת הדו"ח 9 ישיבות.

ב. ועדת המינויים לרואי חשבון וקביעת שכרם

ביום 26.12.1993 אישרה ועדת הכספים של הכנסת את הכללים החדשים בדבר מינוי רואי חשבון ושכרם בחברות הממשלתיות. הכללים נקראים: "כללי החברות הממשלתיות (מינוי רואי חשבון ושכרם) התשנ"ד-1994".

הכללים פורסמו ברשומות בתחילת 1994.

התקנות מבטיחות את אי תלותו של רו"ח בחברה בעניין מינויו ובעניין שכ"ט שישולם לו.

הכללים קובעים קריטריונים ודרכי פעולה בעניין מינויו של רואה החשבון, במטרה למנוע פנייה ישירה של רואי חשבון לחברה מסויימת, ולהבטיח רמת ביקורת נאותה בחברות.

כמו-כן, קובעים הכללים רוטציה בחברות המעסיקות את רואי חשבון שלהן מעל 6 שנים, עם סמכות לוועדה לדחות את הרוטציה במקרים המפורטים בתקנות, כגון הפרטה.

ועדת המינויים מוזגה על פי התקנות החדשות עם הוועדה לקביעת שכר טרחת רואי חשבון בחברות ממשלתיות.

קיימת מערכת ממוחשבת של רשימת רואי החשבון עפ"י שאלונים שמתאימים לדרישות הכללים החדשים. רואי חשבון סווגו בהתאם לקריטריונים שאושרו ע"י הוועדה. מתוך המערכת הממוחשבת, מעבירה הרשות רשימת מועמדים שנמצאו מתאימים ע"י המחשב (עפ"י דרישות רצויות לאופי החברה), לכל חברה וחברה - לדיון בוועדה למינוי ר"ח ושכרם (פירוט של הליך בחירת רואה חשבון המבקר התפרסם באתר הרשות באינטרנט).

הוועדה ממליצה על מועמד שנמצא המתאים ביותר לחברה מסוימת. על החברה לאשר את מינויו באסיפה הכללית.

בתקופת הדו"ח לא התכנסה הוועדה וזאת לאור העובדה שיו"ר הוועדה, הגב' תמר בן-דוד התפטרה מכהונתה, בסוף שנת 2005 ומאז הוועדה מקוטעת. למרות פניות הרשות לשרים הממנים, טרם מונה יו"ר לוועדה.

הועדה הציבורית לבדיקת מינויים

הועדה פועלת עפ"י חוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 ("החוק"). בראש הועדה מכהנת עו"ד טנה שפניץ.

במקרים בהם נבצר מיו"ר הועדה לכהן בשל חשש לניגוד עניינים, כיהן כיו"ר הועדה, ממלא מקומה, השופט (בדימוס) שלום ברנר.

בוועדה הדנה במינויים לחברות ממשלתיות מכהנים, לצד יו"ר הועדה, נציג רשות החברות, מר זהר שר, סגן מנהל רשות החברות, ואיש ציבור הנקבע ע"י יו"ר הועדה מתוך רשימה שנקבעה על פי החוק.

בוועדה הדנה במינויים לתאגידים ציבוריים מכהנים, לצד יו"ר הועדה, שני אנשי ציבור הנקבעים ע"י יו"ר הועדה מתוך רשימה שנקבעה על פי החוק.

דירקטורים בחברות ממשלתיות

בשנת 2006 קיימה הועדה 23 ישיבות, בהן נדונו מועמדויות של 185 מועמדים לתפקיד דירקטורים בחברות הממשלתיות, כדלקמן:

סה"כ מועמדים שלא אושרו : 15		סה"כ מועמדים שאושרו : 170		
מקרב האוכלוסייה הערבית	מקרב האוכלוסייה היהודית	מקרב האוכלוסייה הערבית	מקרב האוכלוסייה היהודית	
1	10	4	116	גברים
-	4	1	49	נשים
1	14	5	165	סה"כ

לאור מידע חדש שהגיע לוועדה, הופסקה כהונת דירקטור אחד.

נכון ליום 1.1.2007, כיהנו בחברות ממשלתיות 452 דירקטורים. ביניהם 167 נשים (36.94%) ו-57 מקרב האוכלוסייה הערבית (כ-12.61%).

מנכ"לים לחברות ממשלתיות

בשנת 2006, דנה הועדה ב-10 מועמדים לתפקיד מנכ"ל, כדלקמן:

סה"כ מועמדים שאושרו : 0		סה"כ מועמדים שאושרו : 10		
מקרב האוכלוסייה הערבית	מקרב האוכלוסייה היהודית	מקרב האוכלוסייה הערבית	מקרב האוכלוסייה היהודית	
-	-	-	10	גברים
-	-	-	-	נשים
-	-	-	10	סה"כ

יו"ר דירקטוריון לחברות ממשלתיות

בשנת 2006 דנה הוועדה ב-15 מועמדים לתפקיד יו"ר דירקטוריון, כדלקמן :

סה"כ מועמדים שלא אושרו : 0		סה"כ מועמדים שאושרו : 15		
מקרב האוכלוסייה הערבית	מקרב האוכלוסייה היהודית	מקרב האוכלוסייה הערבית	מקרב האוכלוסייה היהודית	
-	-	-	15	גברים
-	-	-	-	נשים
-	-	-	15	סה"כ

חברי מועצה בתאגידים ציבוריים ובחברות מים וביוב

הוועדה קיימה בשנת 2006, 21 ישיבות בנושא תאגידים סטוטוריים, בהן נדונו 249 מועמדות של מועמדים לתפקיד חברי מועצות, כדלקמן :

סה"כ מועמדים שלא אושרו : 13		סה"כ מועמדים שאושרו : 236		
מקרב האוכלוסייה הערבית	מקרב האוכלוסייה היהודית	מקרב האוכלוסייה הערבית	מקרב האוכלוסייה היהודית	
-	7	7	144	גברים
-	6	2	83	נשים
-	13	9	227	סה"כ

מנכ"לים לתאגידים ציבוריים

בשנת 2006, דנה הוועדה ב-6 מועמדים לתפקיד מנכ"ל תאגיד ציבורי, כדלקמן :

סה"כ מועמדים שלא אושרו : -		סה"כ מועמדים שאושרו : 7		
מקרב האוכלוסייה הערבית	מקרב האוכלוסייה היהודית	מקרב האוכלוסייה הערבית	מקרב האוכלוסייה היהודית	
-	-	-	6	גברים

-	-	-	1	נשים
-	-	-	7	סה"כ

* ראש מרכז יצחק רבין אשר תפקידו כשל מנכ"ל

יו"ר מועצות בתאגידים ציבוריים

בשנת 2006, דנה הוועדה ב-6 מועמדים לתפקיד יו"ר תאגיד ציבורי, כדלקמן:

סה"כ מועמדים שאושרו : 6		סה"כ מועמדים שלא אושרו : 0		
מקרב האוכלוסייה היהודית	מקרב האוכלוסייה הערבית	מקרב האוכלוסייה היהודית	מקרב האוכלוסייה הערבית	
6	-	-	-	גברים
-	-	-	-	נשים
6	-	-	-	סה"כ

סגן/מ"מ יו"ר מועצות תאגידים ציבוריים

בשנת 2006, דנה הוועדה ב-3 סגני/מ"מ יו"ר תאגידים ציבוריים כלהלן:

סה"כ מועמדים שאושרו : 3		סה"כ מועמדים שלא אושרו : 0		
מקרב האוכלוסייה היהודית	מקרב האוכלוסייה הערבית	מקרב האוכלוסייה היהודית	מקרב האוכלוסייה הערבית	
3	-	-	-	גברים
-	-	-	-	נשים
3	-	-	-	סה"כ

סקירת עיקרי פעולות הרשות המתוכננות לשנת 2007

הנושאים העיקריים בהם תעסוק רשות החברות בשנת 2007 יהיו:

1. הפרטה, שינויים מבניים ורה-ארגון בחברות.
2. פיקוח על שכר בחברות וביצוע מדיניות השכר של הממשלה.
3. בדיקת תקציבים ודו"חות כספיים של החברות.
4. טיפול בגביית דיבידנדים במזומן ובייעוד רווחים של החברות.
5. טיפול בהצעות חוק ממשלתיות ופרטיות.
6. מתן חוות דעת לחברות הממשלתיות.
7. טיפול במינוי מנכ"לים, דירקטורים, יו"ר דירקטוריונים, יועצים משפטיים ורואי חשבון.
8. טיפול בשכרם של המנויים בסעיף 7 לעיל.
9. דיווח על השקעות המדינה בחברות.
10. טיפול והרחבה של אתר רשות החברות באינטרנט.

תקציב רשות החברות בשנת 2006

כלול בתקציב משרד האוצר, סעיף תקציבי 05.09.

תקציב רשות החברות בשנת 2007

כלול בתקציב משרד האוצר, סעיף תקציבי 05.09.

פרוט הוצאותיה של רשות החברות בשנת 2006

ראה דו"ח חשב משרד האוצר.

פירסומי רשות החברות בשנת 2006

בשנת 2006 פרסמה הרשות דו"ח רשות החברות הממשלתיות על חברות ממשלתיות לשנת 2004.

ניתן לעיין בדו"ח הרשות במשרדי רשות החברות וכן באתר רשות החברות באינטרנט בכתובת: WWW.GCA.GOV.IL.

מקום בו ניתן לעיין בהנחיות המינהליות הכתובות לפיהן פועלת רשות החברות

במשרדי הרשות וכן באתר רשות החברות באינטרנט בכתובת: WWW.GCA.GOV.IL.

תיאור ומטרות מאגרי המידע שברשות החברות לפי חוק הגנת הפרטיות

1. מאגר רו"ח לצורך עבודת הועדה למינוי ושכ"ט רו"ח.
2. מאגר יועצים משפטיים לצורך עבודת הועדה למינוי ושכ"ט יועצים משפטיים.
3. מאגר דירקטורים, יו"ר דירקטוריונים ומנכ"לים בחברות הממשלתיות לצורך עבודת הועדה לבדיקת מינויים.

דו"ח הממונה על יישום הוראות חוק חופש המידע, התשנ"ח - 1998

1. במהלך שנת הדו"ח (2006) הוגשו לרשות 10 בקשות לקבלת מידע על פי חוק חופש המידע, התשנ"ח – 1998 לפי הפירוט הבא:

- 8 בקשות נענו באופן מלא.

- בקשה אחת נענתה באופן חלקי בהתבסס על העילות המצויינות בסעיף 9(א)(3) לחוק חופש המידע.

- בקשה אחת נענתה באופן חלקי בהתבסס על העילות המצויינות בסעיף 9(ב)(4) לחוק חופש המידע.

2. 5 בקשות, טופלו תוך 30 יום ממועד קבלת הבקשה.
3 בקשות, טופלו תוך 60 יום ממועד קבלת הבקשה.
2 בקשות, טופלו תוך 150 יום ממועד קבלת הבקשה.

3. בתשובה לבקשה לפי חוק חופש המידע סירבה הרשות למסור שמות של מועמדים לכהונת דירקטור שלא מונו לכהונתם, וזאת על מנת לא לפגוע בזכותם לפרטיות של מועמדים לשעבר, שאינם ממלאים כיום תפקיד ציבורי. הרשות מסרה למבקרים דיווח מצטבר ביחס למספר כולל של מועמדים שלא אושרו על ידי הועדה, תוך פילוג המידע לפי זהות השרים שהציעו את המועמדות ונימוקי הועדה לאי אישור המועמדות.

על החלטת הרשות בעניין הבקשה הקודמת הגיש המבקש עתירה לפי חוק חופש המידע לבית המשפט המחוזי בתל אביב (עת"מ 1107/05)

ביום 3.7.2005 נתן כב' השופט נ' ישעיה פסק דין המאשר, בעיקרו של דבר, את עמדתה של הרשות. השופט קבע כי פרסום שמות מועמדים שלא אושרו, יחד עם הסיבה לאי אישורם, פוגע בפרטיותם של המועמדים, מבלי שקיים עניין ציבורי המצדיק פגיעה זו. מנגד, הלך השופט לקראת המבקשים והורה לרשות למסור מידע המפרט את הסיבה לפסילתו של כל מועמד כולל ציון הכהונה לה היה מועמד, אך מבלי לציין את שמו של המועמד.

על פסק הדין הוגש ערעור בידי המבקשים לבית המשפט העליון.